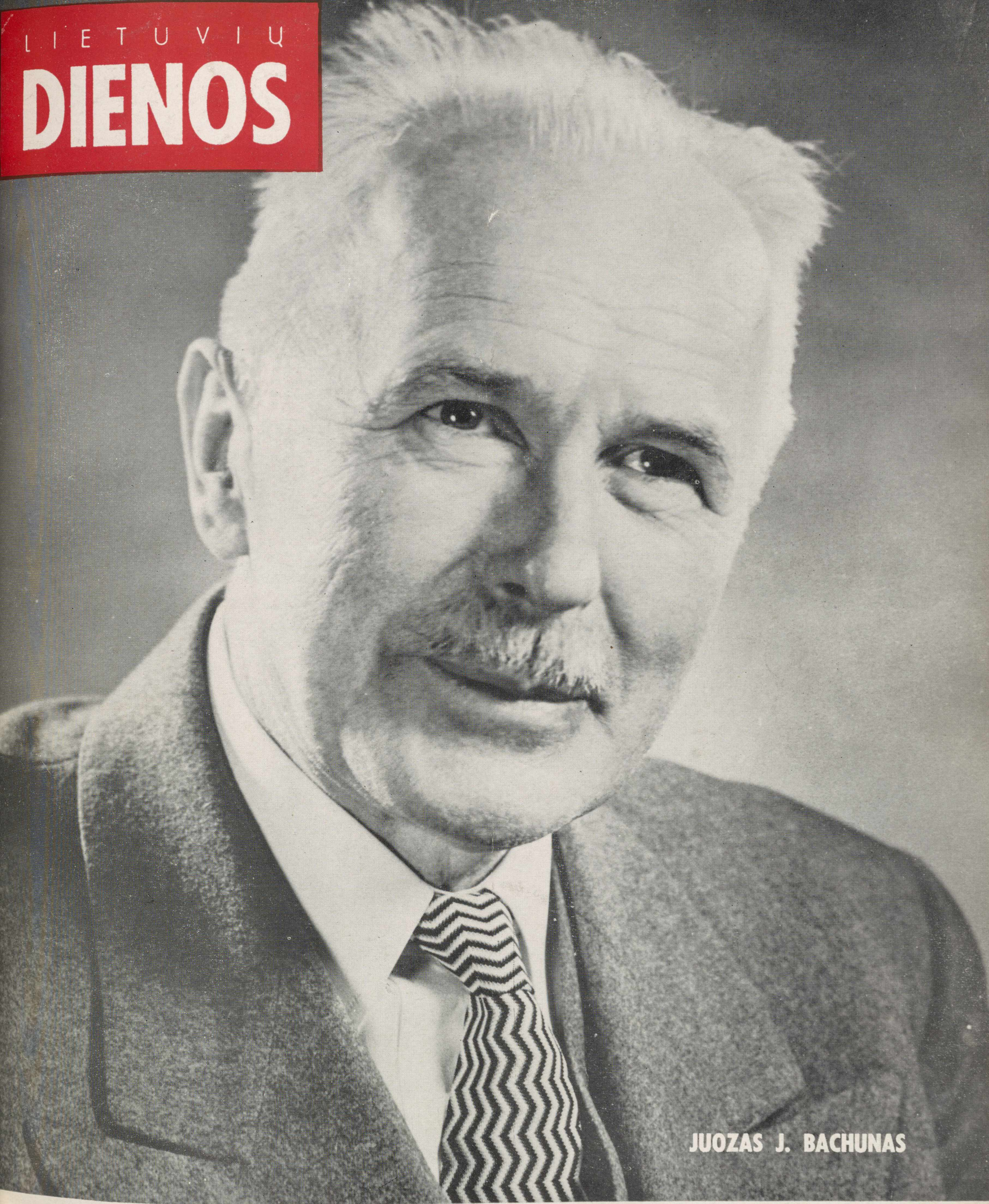

LIETUVIŲ
DIENOS

JUOZAS J. BACHUNAS

LITHUANIAN DAYS
MAY, 1954

1954 M. GEGUŽĖS MĖN.

1954 M. GEGUZES MEN.

MAY, 1954

Nr. 5(44) V metai

Vol. 5 No. 5

TURINYS

CONTENTS

Dr. Vl. Viliamas, MŪSŲ ATEITIS SUVIENYTOJE EUROPOJE	3
LIETUVIŲ DALYVAVIMAS AMERIKOS POLITIKOJE, pasikalbėjimas su W. T. Kvetku	5
J. J. Bachunas, MANO "IMPERIALISTINIS" KELIAS	7
MES NENORIME PRIEŠ TREMTĮ KAPITULIUOTI, pasikalbėjimas su lankininkais	8
K. Bradūnas, MĖNULIO TEKĖJIMAS; PAVASARIS	9
St. Lušys, VLIKo ATSIRADIMAS IR DARBO PRADŽIA	9
Aloyzas Baronas, ATLYGINIMAS	10
THE ACHIEVEMENTS IN LIBERATION OF LITHUANIA by Dr. J. J. Bielskis	17
U. S. SENATORS ON LITHUANIA	18
PIANIST KUPREVIČIUS SCORES A FINE SUCCESS by E. Bacon	19
LITHUANIAN PRIEST REBUILDS CHURCH FOR NEW MEXICANS	29
LITHUANIANS MAKE NEWS	21
LITHUANIAN AFFAIRS IN THE U.S. PRESS	22

Juozas VITĖNAS	Vyr. Redaktorius / Editor-in Chief
Leonardas VALIUKAS	Vyr. Redaktoriaus Pavad. / Managing Editor
Milton C. STARK	Angliškos dalies redaktorius / Editor of English Section
Povilas PUZINAS	Redaktorius-dailininkas / Art Editor
Juozas KOJELIS	Literatūros sk. redaktorius / Literature Editor

Redaktoriai atskirose vietose / Assistant Editors — VL. ADOMAVIČIUS, Athol, Mass.; A. BAJORINAS, Toronto, Ont., Canada; J. IGNATONIS, Chicago, Ill.; S. NARKĖLIŪNAITĖ, New York, N. Y.; V. ROCEVIČIUS, Cleveland, Ohio; C. SURDOKAS, Baltimore, Md.; A. ŠALČIUS, Brooklyn, N. Y.; A. VINGIS, Melbourne, Australia; V. VOLERTAS, Philadelphia, Pa.; V. ŽVIRZDYS, Madison, Wisc.

Antanas F. Skirius, leidėjas / Publisher

Juozas URBONAS	Administratorius / Business Manager
----------------------	-------------------------------------

Straipsniai, prie kurių yra pažymėtas autorius arba pridėti jo inicialai, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

The opinions expressed in signed or initialed articles are not necessarily those of the Editors.

Redakcijos ir administracijos adresas:
Address all Editorial and Subscription Mail to
9204 S. BROADWAY, LOS ANGELES 3, CALIF
Phone - PL. 4-1377

"LIETUVIŲ DIENOS" yra sujungtos su "KALIFORNIJOS LIETUVIU"
"THE LITHUANIAN DAYS" is combined with "CALIFORNIA LITHUANIAN"

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. / Published monthly, except July and August
Atskiro numerio kaina 45 centų Single Copy 45c
PRENUMERATA metams — \$4.00 bet kokiame pasaulio krašte. GARBĖS PRENUMERATA \$10.00
SUBSCRIPTION \$4.00 per year in any country of the world. HONORARY SUBSCRIPTION \$10.00

Entered as Second Class Matter June 7, 1950 at Los Angeles, Calif. under the Act of March 3, 1879

This Month's Cover

Joseph J. Bachunas, Sodus, Mich. Bachunas is Lithuanian millionaire, owner of six summer resorts, and prominent in Lithuanian circles. (See article on Page 7, Photos on p.p. 11, 12 and 13.)

V. Maželio foto

Back Cover

Klaipėda (Memel), port of pre-war Lithuania.
V. Augustino foto

"LIETUVIŲ DIENŲ" PLATINTOJAI

JUNGTINĖSE AMERIKOS VALSTYBĖSE:

Athol, Mass. — J. Benešiūnas
Baltimore, Md. — K. Bradūnas; A. Česonis
Boston, Mass. — Rev. J. Klimas; S. Minkus; A. J. Jokubaitis
Brockton, Mass. — F. Mandeikis; C. P. Jurgelun; K. Keblinskienė
Brooklyn, N. Y. — "Gabija"; J. Ginkus
Chicago, Ill. — A. Aušurienė; J. Karvelis; A. Kartanas; S. Metricks; St. Penčyla; Shimkus; B. Urbonas; A. Valavičius; K. Babickas.
Cicero, Ill. — B. Stangenbergas
Cleveland, Ohio — Kun. Kleb. J. F. Angelaitis; "Dirva"; V. Rocevičius.
Detroit, Mich. — P. Polteraitis; "Neringa" Vl. Pauža; Al & Al's Confectionery; M. Šimonis.

E. Chicago, Ind. — E. Vilutis
Elizabeth, N. J. — P. Kudulis; A. Rudzitas
E. St. Louis, Ill. — A. Vaitkus
Grand Rapids, Mich. — J. Belinis
Greenfield, Mass. — A. W. Dėdinas
Harrison, N. J. — kun. kleb. L. Voiciekauskas.
Hartford, Conn. — J. Sekys; V. Nenortas.
Kearny, N. J. — J. Vaitkauskas
Kenosha, Wisc. — V. Gaidelis
Linden, N. J. — A. Liudvinaitienė.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas
Miami, Fla. — Kun. A. Tamolunas; C. K. Braze
Newark, N. J. — K. Trečiokas
Omaha, Nebr. — J. Cicėnas; kun. L. Mus-teikis
Pittsburgh, Pa. — Pr. Žilionis
Philadelphia, Pa. — J. Karaška; H. Mišliauskas
Providence, R. I. — K. Čiočys
Rochester, N. Y. — A. Sabaliauskas; V. Zmuidzinas; Tulip Variety Store - A. Beresnevičius
Shenandoah, Pa. — J. P. Mačiulis.
Stamford, Conn. — J. Siugzda
St. James, L. I., N. Y. — B. Čėponis
Waterbury, Conn. — V. Vaitkus, J. Gaidys.
Waukegan, Ill. — A. J. Sutkus.
Wilkes-Barre, Pa. — V. Ramanauskas; J. V. Stanislovaitis.
Worcester, Mass. — P. Pauliukonis; "Amerikos Lietuvos".

KANADOJE:

Bedford, P. Q. — V. Brilvicas
Edmonton, Alberta — V. Taraškevičius.
Hamilton, Ont. — J. Pleinys; E. Gumbelvičius.
Montreal, Que. — P. Rudinskas; J. Parojus
London, Ont. — K. Kudukis.
St. Catherines, Ont. — A. Dauginaitė
Sault-Ste-Marie, Ont. — V. Mockus
Sudbury, Ont. — V. Montvilas
Ottawa, Ont. — A. Paškevičius.
Port Colborne, Ont. — J. Skaistys
Toronto, Ont. — V. Aušrotas; J. Mažeika; A. Kuolas; J. Smolskis; "Tėviškės Žiburių" knygynas
Windsor, Ont. — O. Ražauskienė.
Winnipeg, Man. — S. Bujokas

ANGLIJOJE:

Kun. J. Kuzmickis, 21 Ann Pl., Bradford 5, Yorks;
D. Daunoraitė, 49 Thornton Ave., London W. 4.

AUSTRALIJOJE:

Vl. Balsys, Canberra, A. C. T.; L. Baltrūnas, Melbourne; L. Bartašius, North Geelong; kun. P. Butkus, Sydney; kun. P. Jautulis, Adelaide; B. Zumeris, Melbourne; J. Skirka, Cabramatta, N. S. W.

LIETUVIŲ
DIENOS

Dennis J. Roberts (sėdi prie stalo), Rhode Island steito gubernatorius, priima to steito lietuvių delegaciją ir paskelbia vasario 16 d. "Lietuvos Respublikos Diena" visame steite. Iš kairės dešinės: J. Beinoris, E. Čiočys, kun. V. Martinkus, p-lė H. Belconis ir ponė A. B. Mathieu.

Delegates of the Knights of Lithuania, Council 103, and parishoners of St. Casimir's Church, Providence, R. I., witnessing the signing, by Governor D. J. Roberts, of the proclamation designating Feb. 16 Lithuanian Republic Day in the State of Rhode Island.

MŪSŲ ATEITIS SUVIENYTOJE EUROPOJE

DR. VLADAS VILIAMAS, Brooklyn, N. Y.

Jei po Pirmojo Pasaulinio karo populiariausias ir patraukliausias šūkis buvo tautų apsisprendimas ir tautinių valstybių atstatymas, tai II-jo Pasaulinio karo sukūriai iškėlė kitą šūkį - tautų ir valstybių vienybės, apsiungimo, antvalstybinių organų sudarymo, žodžiu, federalizmo, kuris laikomas lemiančiu veiksmu tiek paskiriems regionams, tiek visai Europai, tiek ir laisvajam pasauliui.

Arčiau stebint federalizmo sąjūdį ir ta kryptimi dedamas pastangas, nesunku suvokti du federalizmą skatinančius akstinius: 1. aziatinės Sovietų Rusijos gresmė, ir 2. federalizmas, kaip naujos tautų ir valstybių sugyvenimo formos suaktualėjimas.

Sovietų Rusijos kolosas, jau apžiojęs per 800 milijonus gyventojų, yra palikęs taip vadinamai laisvai Europai tik 272 mil. gyventojų, užliejęs dideles europėjines erdves ir atsidūręs Europos centre. Teisingas yra JAV prezidento Eisenhower prieš kiek laiko paskelbtas konstatavimas, kad: 1750 metais nuo Rusijos vakarinės sienos iki Berlyno buvo 1200 km., 1800 m. - 750, po Vienos kongreso - 200, o šiandieną Berlynas guli jau 200 km Sovietų Rusijos anoje sienos pusėje. Tuo tarpu eurazinis, viską naikinantis bolševikinis tvanas savo veržla prie Atlanto ir Viduržemio jūros pakraščių yra sustojęs pusiau-keleje, bet jo tvani lava bet kuriuo momentu gali tvinti toliau.

Dar prieš 40 metų Europą buvo pasaulio centru, tačiau du pastutiniai pasauliniai karai ją taip nuterėjo ir jos vertę taip degradavo, kad Europa liko tik svetimų galimybių manta. Kalbos apie Vakarų kultūros žlugimą nebėra tik abejotinos filosofų pranašystės, bet visiems suprantama, akivaizdi ištarmė. Europa nebepajėgia spręsti savo likimo ir išgyvena gilų tragizmą, kuris vienur apsireiškia oportunizmu, kitur bandymu integruotos Europos pagalba ir Atlanto bendruomenės talka pašalinti nejaukią Damoklio kardo grėsmę.

Tačiau grasties diktuojama Europos antvalstybinė bendruomenė nėra tikrasis federalizmas, bet tik jėgos telkinas prieš jėgą ir ūmus noras sukurti kažkokią mamutinę Europos galybę, kurios prisivengia net didžiosios Europos valstybės, nekalbant apie mažasias, kurios dažnai net nepaisomos arba yra rimtai susirūpinę, kad jų gyvybiniai reikalai iš viso gali būti nepaboti.

Kitas visai Europai ir jos paskiriems regionams išsigelbėjimo kelias yra tikrojo federalizmo paskata.

Susisiekimo ir susižinojimo technika, vis gausėją žmonių tarpusavio saitai naikina erdvinę izoliaciją. Pirmąsios erdvės, susijusios tiesioginiai su aplinka, jos gamta, klimatu, papročiais ir specifiniu gyvenimo būdu, liaudiška kultūra, keičiamos tarp savęs daug panašesnėmis civilizacinėmis erdvėmis. Žmogus ir tauta vis mažiau bėra aplinkos substratas, bet platesnio pobūdžio kultūros kūrėjas, vis daugiau susietas su platesnėmis ir svetimomis erdvėmis. Pats gyvenimo vyksmas verčia žmones ir tautas tampa bendrauti.

Tėvynė yra erdvė, kurioje paskiras žmogus randa geriausias sąlygas savo laisvam ir saviškam gyvenimui ir visokeriopai plėtrai. Jei tačiau pavieni valstybė yra nebepajėgi garantuoti pavieniam žmogui ar visai tautai saviško gyvenimo sąlygų, tai reikia ieškoti tų kelių ir tų erdvių, kuriose tokios išlygos būtų patikrintos.

Europiečių ir europinių tautų tėvynė platesne prasme yra visa Europa. Sava kultūra, savišku charakteriu ir gyvenimo būdu europiečiai sudaro europišką išskyrą, kurią ir mes savo audringame kelyje į naujus kontinentus akivaizdžiai esame patyrę, o naujuosius kontinentus jau gyvendami tai galime tik patvirtinti. Jei tačiau europiečiai turi kas jiems visiems brangu ir sava, tai visų europiečių yra pareiga ryžtis tai vieningai apsaugoti ir išlaikyti. Šitoji likiminė pareiga europie-

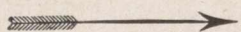
Dr. Vladas Viliamas, Brooklyn, N. Y., vienas iš redaktorių Christian Democratic Review, leidžiamo Vidurio Europos Krikščionių Demokratų Unijos, su žmona Regina ir sūnumi Virgiliju.

Dr. Vladas Viliamas, Brooklyn, N. Y., one of the editors of the Christian Democratic Review published by the Christian Democratic Union of Central Europe, with headquarters in New York, N. Y., Dr. Viliamas is pictured with his wife Regina and son Virgilijus.

V. Maželio foto

čius skatina tuo labiau, kad faktiškai nebėra pasirinkimo, — ar tautiniais pilnai suvereniškais pagrindais išsidiferencijavusi Europa, ar federaliniai suvienyta, bet individualinių skirtumų neatsisakanti Europa, bet beliko tik kita dilema — suvienyta Europa, arba jokios Europos. Dabartinė jos geopolitinė išraiška yra nepastovi ir laikina ir tai yra tik proga didžiam apsisprendimui.

Nepaprastai aktualūs ir vis daugiau pritarėjų ir kovotojų patraukęs tikrasis federalizmas nesiekia paskirų tautų kultūrinės neveliacijos ar valstybių panaikinimo, bet tik integracijos. Europos federacija suorganizuojama principais: 1) žmogus, kaip visų vertybių kūrėjas, turi stovėti visų koncepcijų centre, 2) turi būti paberbtos paskirų tautų ir valstybių laisvės, bet atsisakoma eilės suvereninių teisių ir bendrai siekiama ūkinės gerovės, tarpusavio talkos

Kun. V. Šarka (dešinėje) dėkoja JAV Gen. Konsului Vokietijoje už pagalbą lietuviams pabėgėliams Europoje. Iš kairės dešinė: JAV gen. konsulas Hamburge C. H. Timberlake, NCWC emigracijos direktorius Hamburge J. Judge, NCWC direktorė anglų zonai p-lė McGuire ir kun. V. Šarka, Hamburgo lietuvių kapelionas.

The Rev. V. Šarka (right) expresses thanks to U.S. Consul General in Germany for aid to Lithuanians in Europe. Consul is C. H. Timberlake (left).

ir bendros gynybos, 3) federaliniai susivienijimai grindžiami subsidariteto principu, pagal kurį didesni federaliniai vienetai imasi tik tų funkcijų vykdymo, kurių mažesni vienetai yra nepajėgūs atlikti.

Vidujinės Europos federacijai kliūtys dar nenugalėtos. Konkretus to žygio kelias yra nelengvas, tačiau Europai gresmė yra totalinė ir akivaizdi, ir būtų neprotinga nerasti tam susitarimo ir kelių. I šį darbą yra pašaukti ne tik diplomatai ar valstybininkai, bet visa Europos bendruomenė. Europos susivienijimas turi būti visų europiečių valios žygis.

Lietuvos, kaip ir jos kaimynų, išsivadavimas iš sovietiško imperializmo nasrų be galingos ir suvienytos Europos ir Atlanto bendruomenės efektyvios talkos sunkiai įsivaizduojamas. Mūsų tėvynės likimas yra neatmezgamai surištas su visos Europos likimu. Taigi Europos integracijos raida yra mūsų vilčių barometras. Šį vyksmą mes turime ne tik akyliai sekti, bet ir aktyviai jame dalyvauti. Vidurio Europos tautos, gyvenančios tarp Rusijos ir Vokietijos, federalinės integracijos labiausiai reikalingos. Tai joms sudaro hamletiško likimo klausimą: "To be or not to be".

Lietuvai ir jos kaimynams vienybė ir Europos integracija reikalinga ne tik išsilaisvinimui, bet ir tolimesniam išlikimui. Geopolitinė Lietuvos padėtis, kaimynystė kaimynų: Vokietijos, Rusijos ir Lenkijos, jei ji nenorės likti tik tų galybių skirtingų apetitų grobiu, diktuos kelią ieškoti pusiausvyros ir atramos platesnėje Europos tautų bendruomenėje.

Buferines funkcijas, kurios Lietuvai buvo skirtos po I-mojo Pasaulinio karo, vargiai ir ateityje ji galės atlikti. Federaliniai principai greičiausiai Lietuvai bus aktualūs ir savo krašto santvarkai, jei Lietuva bus atstatyta visose jos etnografinėse žemėse, kaip lygiai federalinė Europa bus patikimiausia garantija ir Lietuvos užsienio politikai.

Ar geriau, kad Europos federacija būtų viena, ar sudaryta iš regioninių federalinių vienetų ir tada kokių, būtų jau platesnių išvedžiojimų reikalas. Vienas dalykas šiuo atveju norėjosi paryškinti, kad federalistinės idėjos, Europos federaliniais principais apsiungimo problemos, būsimos Lietuvos valstybės koncepcijai yra kardinalūs klausimai, ties kuriais mes turime ne tik rimtai susimąstyti, bet ir ieškoti tinkamų sprendimų bei jiems įgyvendinti aktyvios veiklos.

Aukštieji svečiai Vasario 16-sios minėjime Romoje, Italijoje. Iš kairės dešinėn pirmoje eilėje sėdi: ukrainiečių arkivysk. Bučko, lenkų arkivysk. Garulina, Lenkijos ambasadorius prie šv. Sosto Papee, kard. Pizzardo, min. St. Lozoraitis, Romos burmistras S. Rebecchini, Italijos užs. reik. ministerijos dipl. ir konsul. sk. ved. Nicolai, JAV ambasados attache E. Colby; antroje eilėje - Italijos min. kabineto narys dr. Padellaro ir Romos viceburmistras Andreoli.

Distinguished guests at Feb. 16th (Lithuanian Independence Day) ceremonies in Rome, Italy.

LIETUVIŲ DALYVAVIMAS AMERIKOS POLITIKOJE

PASIKALBĖJIMAS SU W. T. KVETKU, RESPUBLIKONŲ PARTIJOS LIETUVIŲ GRUPĖS PIRMININKU CENTRINIAME KOMITETE.

Tūkstančiai naujųjų ateivių šiais metais tampa JAV piliečiais ir jau dalyvaus lapkričio mėnesio rinkimuose. Naujieji ir būsimieji JAV piliečiai, o taip pat ir visi lietuvių kilmės amerikiečiai su dideliu susidomėjimu seka jau prasidėjusią Amerikos politinių partijų kovą dėl 1955 metų Kongreso. Kad lietuvių kilmės amerikiečiai geriau pažintų abi partijas, "Lietuvių Dienų" redaktorius Brooklyne, N. Y., A. Šalčius kreipėsi į abiejų partijų būstines Washington, D. C., prašydamas pasikalbėjimų. Pirmasis atsiliepė Tautinis Respublikonų Komitetas, pristatydamas W. T. Kvetkų iš Wilkes-Barre, Pa., atstovaujantį Tautybių Komite to Amerikos pabaltiečius. "Lietuvių Dienų" redaktorius Brooklyne, N. Y., A. Šalčius ir padarė su W. T. Kvetku šį pasikalbėjimą.

— Ar amerikiečių partija yra ideologinė grupė ar "politinė mašina", kaip kad kitų yra tvirtinama?

— Respublikonų partija yra politinė partija, kuri rūpinasi krašto ir piliečių reikalais.

— Ar Respublikonų Partija domisi pabaltiečių kilmės piliečiais?

— Be abejo, Partija domisi pabaltiečių kilmės piliečiais ir tai yra ne kartą įrodžiusi. Partija balsavo už įstatymo pravedimą, įgalinusi išvietituosius asmenis atvykti į šį kraštą. Respublikonai neabejoja, jog jie taps pirmos klasės piliečiais.

— Neseniai vienas lenkų laikraštis rašė, kad Respublikonai svetur gimusius piliečius visada laikė antros rūšies piliečiais. Ką Jūs į tai galėtumėte pasakyti?

— Šitame krašte arba pats esi geras pilietis, arba tau čia ne vieta. Mes neturime antros klasės piliečių.

— Kaip Jūs žiūrite į svetur gimusių piliečių politinių ir kultūrinių ryšių palaikymą su savo gimtaisiais kraštais?

— Respublikonai tiki, jog svetur gimę tampa geresniais piliečiais, jei jie plėtoja savitą kultūrinį palikimą. Tačiau kaip JAV piliečiai jie turėtų domėtis Amerikos politiniu gyvenimu.

— Ar Jūs manote, kad naujieji ateiviai, tapę šio krašto piliečiais, turėtų įsijungti į amerikiečių bendruomenę?

— Ateiviai turėtų ugdyti savitą kultūrinį palikimą, tačiau, suprantama, jie negali būti nariais užsienio politinės organizacijos, jei jie prisiekė ištikimybę Amerikai. Iš tikro, mes manome, kad jie privalo įsijungti į JAV veiklą, o taip pat puoselėti ir aktyviai prisidėti prie kultūrinio gyvenimo, į kurį jie yra įaugę.

— Kaip svetur gimę JAV piliečiai laikėsi 1952 metų rinkimuose?

William T. Kvetkas, Wilkes-Barre, Pa., Respublikonų Partijos lietuvių tautinės grupės pirmininkas Centriniam Komite to. Jis taip pat yra Amerikos Liet. R. K. Susivienijimo centro valdybos sekretorius, centrinės įstaigos vedėjas. Žiūr. pasikalbėjimą su juo šiame puslapy.

William T. Kvetkas, Wilkes-Barre, Pa., Chairman of the Lithuanian Group Advisory Committee of the Republican National Committee. W. T. Kvetkas is National Secretary of the Lithuanian Roman Catholic Alliance of America. (See interview on this page).

— Išlaisvinimo šūkis tikrai buvo sprendžiantis veiksnys, patraukęs Respublikonų pusėn virš 10 milijonų svetur gimusių JAV piliečių. Respublikonų Partija žino, jog svetur gimusių dauguma balsavo už juos dėl siūlytos ryškesnės užsienio politikos. Demokratų užsienio politika nebuvo sulaikymo (containment), bet sulaužytų pažadų. Pasaulis niekad nebūtų atsidūręs dabartinėje padėtyje, jei Atlanto Charta nebūtų buvusi pamiršta.

— Ar lietuvių kilmės amerikiečiai prisidėjo prie Respublikonų Partijos užsienio politikos nustatymo?

— Taip, lietuvių kilmės amerikiečiai respublikonai prisidėjo prie savo Partijos dabartinės užsienio politikos apibrėžimo. Respublikonų Partijos užsienio politika, ypač Prezidento Eisenhowerio, yra pastovi ir tikra dėl pavergtųjų tautų išlaisvinimo.

— Ar abi partijos rėmė Katyno ir Pabaltijo tautų užgrobimo tyrinėjimus?

— Abu šie reikalai JAV Kongrese buvo paremti abiejų partijų.

— Kaip Amerikos pabaltiečiai buvo susiorganavę praeityje?

— Negirdėjome apie Amerikos pabaltiečių organizaciją buvusiuose rinkimuose. Tačiau praėjusiuose rinkimuose veikė lietuvių kilmės piliečių organizacija, pasidarbavusi Respublikonų Partijos labui.

— Ar Respublikonų Partijoje galvojama, kad Amerikos pabaltiečių balsavimas būtų reikšmingas?

— Mes manome, kad lietuvių ir kitų grupių balsai 1954 metų rinkimuose bus reikšmingi.

— Kaip lietuviiai galėtų parodyti savo prisiršimą juos priėmusiam kraštui?

— Pabaltiečių kilmės senieji ir naujieji atei-

Romos lietuvių Vasario 16-sios minėjimo svečiai ir dalyviai, giedant Lietuvos himną.

Dignitaries and guests sing the Lithuanian National anthem at Independence Day ceremonies (Feb. 16) in Rome, Italy.

viai turėtų aktyviai įsijungti į ateinančius rinkimus, įsiliedami į jiems artimos politinės partijos veiklą, paveikdami savo artimuosius ir bendruomenę. Nė vienas neturėtų šiuose rinkimuose pasilikti pasyviu.

— Ar Amerikos pabaltiečiai gali tikėtis išsirinkti savo atstovą į Kongresą?

— Kiekvienas Pabaltijo kilmės amerikietis gali tikėtis būti išrenkamam Kongresan, jei jis iškils savo išsilavinimu ir vadovo privalumais ir turės pakankamai balsuotojų, kurie viršys savo balsais jo oponentą.

— Neseniai Amerikos lenkai spaudė savuosius kongresmenus Washingtone, kad šie išreikalautų Jaltos susitarimo atšaukimo, kuriuo Vilnius buvo pripažintas Lietuvos sostine. Ar respublikonai lenkai ir lietuviai dėlto neturės nuomonių skirtumo?

— Mūsų, kaip Amerikos piliečių, tie ginčai nekvaršina. Tuos reikalus išspręs valstybininkai prie taikos stalo.

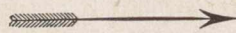
— Kuriai partijai didesnė lietuvių kilmės amerikiečių dalis priklausė praeity?

— Didžiuma lietuvių kilmės amerikiečių visada priklausė Respublikonų Partijai, išskyrus paskutinius du dešimtmečius. Ir štai dėlko: 1. Senoji išeivija balsavo už respublikonus vien dėl nemėgimo tūlos tautybės, su kuria jiems dažniausiai teko kartu gyventi ir kuri didžiū-

moje balsavo už Demokratus. 2. Velionis kun. Kaupas šio šimtmečio pradžioje parašytoje knygoje duoda kitą priežastį: "Demokratų Partiją visuomet lydėjo blogi laikai ir panika". Dalis lietuvių kilmės amerikiečių 1929 buvo palikusi Respublikonų Partiją, bet gen. Eisenhowerio nominavimas 1952 metais "pabėgėlius" sugrąžino atgal prie respublikonų.

— Ką galėtumėt pareikšti apie buvusią administraciją, kol 1953 metų pradžioje perėmė valdžią į savo rankas respublikonai?

— Buvusios administracijos įrodė savo netinkamumą, įgalino komunistų infiltraciją į JAV valdžią. Buvusios administracijos nuolaidos komunistams privedė prie visos eilės tautų pavergimo.

Romos lietuvių Vasario 16-sios minėjime kalba (iš viršaus žemyn): Romos burmistras prof. Salvatore Rebecchini, Italijos Katalikų Akcijos ir Tautinio Piliečių Komiteto pirm. prof. Luigi Gedda, Lietuvos diplomatų šefas S. Lozoraitis ir LB Romos apyl. pirm. kun. V. Mincevičius.

Speakers at Lithuanian Independence Day ceremonies (Feb. 16), in Rome Italy. Top to bottom: Prof. Salvatore Rebecchini, Mayor of Rome; Prof. Luigi Gedda, Chairman of Italian Catholic Action and National Citizens Committee; S. Lozoraitis, Chief of Lithuanian Diplomats; and the Rev. V. Mincevičius, head of the Lithuanian Community of Rome.

Romos lietuvių Vasario 16-sios minėjimo proga pamaldose dalyvavę svečiai ir lietuvių kolonijos nariai.

Lithuanian colony members and guests after Mass honoring Lithuanian Independence Day (Feb. 16), Rome, Italy.

J. J. Bachunas apie save

Mano "imperialistinis" kelias

Jau sykį dėkojau per laikraščius, bet pakartosiu, nes ir šiandien tebesu tiek pat dėkingas, kad mano gausūs draugai ir bičiuliai man suteikė daug malonumo pernai, sveikindami ir pareikšdami linkėjimus mano 60 metų amžiaus sukaktuvių progai.

Ta šventė mane, kaip Amerikos lietuvių, pasendino, uždėjo kaip ir kokį antspaudą ir net į "pensiją" įrašė. Juk tavo šešios dešimtys metų jau pasibaigė, ir, žmogau, vadinasi, gali eiti pailsėti, nes tu jau peržengei šios generacijos slenkstį.

Bet daug kas iš mūsų vis mėginame nepasiduoti, o kailas gal, kaip anas Goethės aprašytas Faustas, ieškome būdu atsinaujinti, net pačiam velniui "dūšią" parduodami. Norėčiau jums, brangūs mano draugai, pasisakyti, kad gal ir aš turiu atsijauninimo svajonių, bet velniui "dūšios" parduoti nemanau.

Pernykštės sukaktuvės mane, kiap Amerikos lietuvių, neteisingai pasendino net ketveriais metais. Čia aš tebeinu tik penkiasdešimt septintuosius metus. Štai ir esu vėl jaunesnis, ir į pensiją eiti man dar ne laikas, dar šmotuką metų galiu palaukti, niekam "dūšios" už atsijauninimą neužrašydamas . . .

Gimiau tai tikrai net prieš šešiasdešimt vienerius metus (jau! . . .), jei neklystų, tai 1893 metais mūsų tėvynėje Lietuvoje, gražiam Jurbarko prie Nemuno. Bet tik 1897 metais su tėvais atvykau į Ameriką, būdamas tada ketverių metų vyras. Tad Amerikoje dar neužbaigiau savo šeštojo kryželio. O jeigu man dar padovanosite keletą metų čionai trupučiuką paaugti, sustiprėti, kol savo tėveliams ateisiu talkon, kaip darbininkas, tai, žiūrėkite, ir bus tik apie penkiasdešimt tikrųjų darbo metų Amerikoje. Taigi ir matote, kad jei tik atidžiau paskaičiuoji, tai ir randi malonių ir lengvų priemonių atsijauninti. Ir iš tikrųjų pajunti, kad nuo tavo pečių vienas dešimtmetis ir nukrito, kaip vėjo nupūstas pūkelis . . .

* * *

Kai Lietuvos Dienos paprašė mane parašyti apie savo gyvenimą ir darbą Amerikoje, tai pagalvojau: kaip aš tą atliksiu ant poros puslapių, kada žmogus galvojai, šį tą dirbai, svajojai ir siekei pažangos per visą penkiasdešimt metinių puslapių? Ką dabar pasakysi per penkias minutes? . . . Gal tik apie vieną kitą akimirką . . .

Kaip Vincas Kudirka, paskaitęs Basanavičiaus "Aušrą", susižiedavo su lietuvių literatūra, taip ir aš norėčiau jums, redaktoriai ir laikraštininkai, slaptai pasisakyti, kad jau prieš 47 metus pajutau pagundos susižieduoti Amerikoje su lietuviškomis raidėmis, spaustuvėmis, laikraščiais, knygomis ir leidyklomis. Ir tų savo "susižiedotinių" ligi šios dienos neapleidžiu, nors kartais kiek ir nusidėdamas "ištikimybėi", kai vedžiau žmoną ir protarpiais gaišdavau laiką kitokiems bizniams.

Ankstyboje jaunystėje įsijungęs į Amerikos lietuviškąjį gyvenimą, 1907 metais (ligi 1913 metų) pradėjau dirbti kaip "spaustuvės velniukas" ir raidžių rinkėjas, vėliau linotipininkas žinomame ir tuomet labai populiariame Chicago lietuvių laikraštyje *Lietuva*. Tad su žodžiu "Lietuva" mano gyvenimas Amerikoje anksti susirišo ir čia, matyt, buvo tokia mano likimo malonė, už ką jam ir šiandien tebesu dėkingas. 1914-1915 metais nuėjau administruoti *Draugą*, taip pat Chicagoje. 1915 metais iš A. Žemaičio atpirkau pusę spaustuvės. Po dviejų metų savo dalį pardaviau ir vėl grįžau į Lietuvos laikraštį. Buvau tada jau paaugęs, įgijęs daugiau patyrimo, iš mokyklos ir dar daugiau iš gyvenimo pasimokęs, ir nuo tada prasidėjo mano "imperializmas". Pasiryžau daugiau siekti, nepasitenkinti esama padėtimi, bet plėsti, gerinti, pro-

gresuoti, — žodžiu, stengtis, kad lietuvis Amerikoje tvirčiau stotųsi ant savų kojų.

1917 metais su Jonu Pajausku atpirkome iš A. Olšausko (adv. A. A. Olio tėvo) spaustuvę ir vėliau visą Lietuvos laikraštį ir leidome jį kaip savaitraštį. 1918-1920 metų laikotarpy *Lietuvą* leido sudarytoji bendrovė, Lithuanian Publishing Co., ir man teko būti tos bendrovės prezidentu. Pradžioje *Lietuvą* leidome dienraščiu, o vėliau vėl savaitraščiu ligi 1920 m. gegužės 8 d. Metais prieš laikraštį likviduojant, sveikatos sumetimų skatinamas, nusipirkau Tabor Farm, Sodus, Mich., ir savo mylimąją *Lietuvą* turėjau apleisti.

* * *

Nuo tada prasidėjo naujas mano gyvenimo laikotarpis, ir prasidėjo kiti uždaviniai ir darbai, kuriems paskyriau gerą trisdešimt metų.

Ir per tuos ilgus metus nepamiršau nei vienos iš mano jaunystės "susižiedotinių" ir nugriebdamas laisvą valandėlę grįždavau prie jų "išbučiuoti" ar nupirkti dovanėlių iš kasmet specialiai joms skirtų santaupų.

Tabor Farmą pasiryžau kiek galima pavyzdgingiau įrengti, kad ji taptų daugelio mėgiama ir lankoma vasarvietė. Tabor Farmoje įsirengiau spaustuvę su linotipu ir kitoms mašinomis. Tabor Farma manęs neapvylė. Ji buvo mano pagrindas ir laiptas į platesnį vasarviečių verslą. Ir taip iki 1953 metų buvo nusimezges plačiausias mano vasarviečių ir turizmo įstaigų tinklas: šešios vasarvietės Michigano steite, viena vasarvietė Norris, Tennessee steite, ir du viešbučiai žiemos atostogoms Floridoje - Ft. Lauderdale ir Hollywood. Vienu kartu per 5 metus vedžiau 6 vasarvietes.

Jūs suprasite, kad to viso darbo, pastangų, rūpesčių ir pasiektų vaisių negalima trumpai aprašyti. Jūs juk žinote, kad kiekvienas ūkis turi savo istoriją. Kitataučiai ar lietuvių rašytojai parašo apysakas, storas knygas tik apie vieną ūkį ir jo žmones, kartais tik apie vieną ir neilgą jų laikotarpį. Kaip man parašyti apie

(Perkelta į 12 psl.)

Vysk. Valančiaus vardo Clevelando, Ohio, lituanistinės mokyklos grupė mokinių tautiniuose rūbuose.

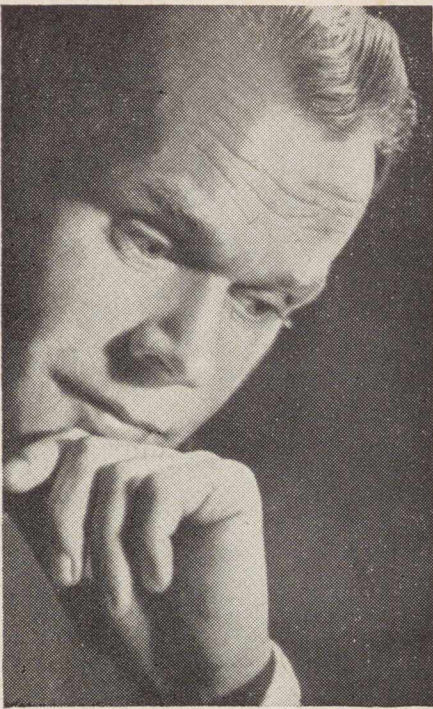
Pupils of the Bishop Valančius School of Lithuanistics dressed in national costume, Cleveland, Ohio.

Kazys Bradūnas

Juozas Girnius

Juozas Kėkštas

Henrikas Nagys

A. Nyka-Niliūnas

Three years ago a group of young Lithuanian poets published an anthology of poetry called *Žemė* (The Earth). Two years ago the same group of writers began publishing a literature magazine *Literatūros Lankai* which heralded a new approach to Lithuanian literature, art and criticism. (An interview of the editorial staff of this magazine is given on this page. Staff members are pictured above.)

MES NENORIME PRIEŠ TREMTI KAPITULIUOTI

PAŠNEKESYS SU LANKININKAIS

Mūsų literatūrinį gyvenimą pasakutiniausiais metais gerokai sujūdino "Literatūros Lankai." Periodinėje spaudoje užvirė karštos diskusijos. "Lietuvių Dienų" redakcija, norėdama tiesiogiai patirti "Literatūros Lankų" nuomonę viena kita suaktualėjusia problema, patiekė keletą klausimų žurnalo redakcinio kolektyvo nariams. Jų atsakymais dalinamės čia su skaitytojais.

— Kada ir kaip gimė "Literatūros Lankų" leidimo idėja ir kaip praktiškai ji buvo vykdoma?

— Nei dienos, nei mėnesio datos čia nėra. Idėja brendo metais. Ją brandino pats gyvenimas. Apie jos realizavimą imta galvoti ruošiant "žemės" antologiją, kada antologijos dalyvių pokalbiuose ryškėjo naujo literatūros žurnalo mintis. Techniškas klausimo sprendimas sugaišino nemaža laiko. Tartasi su viena kita leidykla. Tik jų terminai, sąlygos ir sąmatos mums buvo nepakeliami ir nepriimtini. Nuspręsta bandyti vienintelę išeitį — viską kelti savais pečiais. Palankiausiai reikalai sprendėsi Argentinoje, kur nuolatiniame J. Kėkšto priežiūroje buvo galima tikėtis geriausių rezultatų. Jo pačio pasiūlytas ir "Literatūros Lankų" vardas. (Bradūnas).

— Kokios priežastys išugdė mintį leisti atskirą literatūros žurnalą?

— Pati bendriausia ir natūraliausia priežastis buvo neturėjimas leidinio, skirto literatūrai, kuriame mūsų kūrybiniai siekimai galėtų būti realizuojami tiek praktinėje plotmėje (kūrybos skelbimas), tiek teorinėje plotmėje (kritika). Esamieji dienraščiai, savaitraščiai ir žurnalų literatūriniai puslapiai negalėjo mūsų patenkinti jau vien dėl to, kad juose daugiausia vietos buvo duodama taip vadinamajai "oficialiajai literatūrai", skirtai "pavargusiam skaitytojui", ir vengiama liesti aštresnes literatūrinės kasdienybės problemas. Išnaudodami padėtį, mūsų literatūriniai antagonistai nepraleido nė mažiausios progos savo tezių propagandai, ir literatūrinis gyvenimas pamažu virto vienašališku oficialiosios literatūros monologu. O tokį monologą visuomet pavojingi savo beatodairiniu esamosios tvarkos gynimu ir kūrybiniu sustingimu. Kūrybinė evoliucija pačia savo prigimtimi priešinga

tokiems monologams ir vyksta dialogo formoje. Norint atsakyti į minėtąjį monologą ir atstatyti dialogo tradiciją, reikėjo turėti savo tribūną. Šiam reikalui ir buvo įsteigti "Literatūros Lankai". (Niliūnas)

— Kokius tikslus žurnalas laikė ir tebelaiko savais?

— žurnalo tikslai pačiose bendriausiose linijose buvo išdėstyti pirmajame "Literatūros Lankų" numeryje paskelbtame Redakcijos žodyje. Tuos tikslus Redakcija ir dabar tebelaiko savais. Savo žodyje Redakcija vengė apriorinio tikslų sukonkretinimo, nes šiuo atveju svarbu ne formulės, bet jų realizavimas praktikoje. Lengva kurti planus, bet užtat sunku juos realizuoti. Visi moka parinkti gražių ir iškilingų žodžių deklaracijų skambumui, bet tikroji tų žodžių prasmė paaiški tik jais nusakytus tikslus pasiekus. Tad ir mūsų atsakymas į šį klausimą faktiškai randamas tik iki šiol išleistuose žurnalo numeriuose. (Niliūnas)

— Kokius uždavinius "Literatūros Lankai" imasi atlikti mūsų tautos ir jos kultūros išsaugojimo tradicijoje?

— Klausimas gana iškilingas, ir užtat nelengvas atsakyti. Visų pirma man krito į akis šiame klausime žodžiai "išsaugojimas", "tradicija". Jie būdingai nurodo mūsų dabartinį nusikreipimą į praeitį. Tiesa, kad praeitis yra didelė stiprybės versmė. Betgi, nežiūrint viso, vienašališkas praeitin nusikreipimas yra pavojingas, nes lengvai išvirstas tingiu naudojimosi ankstesniais vaisiais. Svarbiausia betgi, kad ir pati praeitis negali būti išsaugoma, kurie stengiasi tik ją "saugoti". Galima šiaip "saugoti" tik tai, kas jau nebegyva, kas jau patikėta muziejui. Gi visa, kas gyva, "išsisaugo" tik tuo būdu, kad toliau savo gyvybę skleidžia. Užtat, rizikuodamas klausimo "tiesiog" neatsakyti, taip šio klausimo proga atsakėčiau: "Literatūros Lankų" uždavinys šiuo metu (o tai ir yra vienintelis mums duotasis metas) yra labai paprastas - reikšti mūsų literatūrinės kūrybos gyvybę. Be abejo, atsakymas labai bendras, nes jis nenurodo jokios specialios estetiškos programos. "Literatūros Lankuose" reiškiasi gana įvairios linkmės autoriai, ku-

riems "bendras vardiklis" vargiai būtų įmanoma surasti. Tikiuosi betgi, kad ir toks bendras atsakymas pasako, kuo "L. Lankai" išsiskiria tiek apskritai visuomenės, tiek specialiai literatūros gyvenime. Tai principinė opozicija visai tai linkmei, kuri tremties sąlygas nori imti pagrindu atsisakyti normalaus gyvenimo. Argi nėra reiškama reikalavimo, kad poezija išvirstų tik į patriotinę propagandą? Argi patriotinis "lietuvių lietuviui meilės" reikalavimas nėra dažno taip suprantamas, jog apskritai tenka atsisakyti literatūrinės kritikos. Nežiūrint visų sąlygų, mes norime gyventi pilnu gyvenimu savajai tautai. Mes nenorime patys suklupti prieš tai, kas mums primesta. Mes nenorime prieš tremtį kapituluoti. Tai ir yra mūsų rezistencinė - kūrybinė gyvybė. (Girnius).

— Koks "Literatūros Lankų" nuomone turėtų būti mūsų literatūros santykis su svetimomis literatūromis?

— "Literatūros Lankai" skelbia platų ir gyvą ryšį su svetimomis literatūromis. Izoliuodamiesi nuo didžiųjų kultūrų, nesistengdami praplėsti pažinimo horizontų, išsižadėdami ambicijų įsijungti į visuomeninę tekmę, pasitenkindami ir džiaugdamiesi tik savo kieme archaiskais ir abejotino lygio "laimėjimais" ir puošdamiesi mažai kuo pagrįsta megalomanija, mūsų rašto žmonės save ir savo darbus iš anksto pasmerkė ir tolesnei platesnio dėmesio nevertai periferinei vegetacijai ir nevaisingai mirčiai. Deja, tokio neigiamo, nusikaltėliško santykio su svetimomis kultūromis mūsų suose ir būta ir tebesama. Gal kam mano žodis pasirodys ir paradoksas, bet aš drįstu tvirtinti, kad tasai antiuniversalumas, toji siaura ir nešviesi kaipurių mūsų rašto žmonių "rezistencija" - Vakarams yra ir antikultūriška, ir antipatriotiška, skriaudžianti ir žeminanti mūsų tautą, nes nepripažįstanti jai kultūringos tautos kvalifikacijų bei teisių vakarietiško lygio siekti. Dėl to "Literatūros Lankai" stengsis kiek galint plačiau atidaryti duris ir langus universalinės literatūros dvelksmui. (Kėkštas)

— Kaip "Literatūros Lankai" įsivaizduoja tolimesnį lietuvių literatū-

ros kelią ir jos uždavinius?

— Man regis, kaipurių "vyresniųjų" pastangos savais vardais ir kūryba pastatyti tašką mūsų literatūros istorijoje nėra rimtos ir nebus vaisingos. Tokio taško pastatymas reikštų didelį jo statytojų nusikaltimą ir rezultatai būtų liūdni. Džiaugiamės tuo, kas pasiekta. Bet siekimo ir jėškojimo keliai neturėtų nutrūkti. Čia, kaip ir šeimoj, savų uždavinių vis tebeturi ir vyresnieji, ir jaunesnieji, ir jauniausieji.

Mūsų literatūros medis tęsiasi ir nauju žalumu tesidengia. Tie, kurie einam su savo laiku, drauge su Vakaraus sprendime savojo buvimo ir jo prasmės mįslę, turtėkime vis geresniu savęs ir pasaulio pažinimu, jėškokime žmogaus vietos universale kiekvienas individualiu keliu, atmesdami visas formas ir minties uniformas. Respektuokime tuos, kurie nori eiti arba jau eina geresnių forminių eksperimentų keliais, nes mums reikia radikalaus poetinės kalbos atnaujinimo. O eksperimentų vertę nustatys tik ateitis.

Ne hipokrizija, bet minties ir jausmo švarus autentiškumas, išgyvenimo tiesa bei atvirumas sau ir pasauliui terodo mums kelią ir originalią ekspresijos formą. O forma priklausys nuo rašytojo kūrybinės potencijos ir jo turimo talento dydžio. Iš to savaime išryškės visi kiti mūsų darbai, keliai ir žygiai. (Kėkštas)

— Koki "Literatūros Lankų" santykiai su vyresniąja karta ir kokios yra kaipurių disonansų priežastys?

— "Literatūros Lankų" daugumą bendradrabių sudaro jaunesnieji rašytojai, nes ir pats žurnalas buvo įsteigtas jų iniciatyva, jėskant konkrečių galimybių ne tiksliai skelbti vertą dėmesio originalinę ir verstinę kūrybą, bet taip pat laisvai ir objektyviai pasisakyti principiniais lietuvių ir bendraisiais literatūriniais klausimais. Tačiau kiekvienam lietuvių rašytojui, neignoruijančiam mūsų pastangų, kelias į "Literatūros Lankus" yra atviras.

Disonansų atsirado tikrai dėl to, kad vyr. kartos rašytojų tarpe esama žmonių, linkusių pateisinti kaipurius nesveikus tremties literatūros reiškinius ir leisti į kompromisus ten, kur — mūsų manymu — jokių kompromisų negali būti. Skaudžiausia tačiau, kad kaipurie vyresniosios kartos rašytojai nukreipė prieš mus savo plunksnas vien dėl to, kad išdrįsime atvirai pasakyti tiesą, kuri paprastai užkulisuose teplatinama. (Nagys)

— Koki "Literatūros Lankų" santykiai su LRD? Ar lankininkai tu-

KAZYS BRADUNAS

MĖNULIO TEKĖJIMAS

Kyla mėnuo — magas didysai
Ir žiūri tiesiog į akis.
Ir mano sąmonė slysta —
Paukščių Tako griūtis
Ritas per degančią kaktą.

Praverskit akmenis!
Prakaskit šulinius!
Gesinkit ugnį!

Akmuo suskyla . . .
Vanduo išdžiūsta . . .
Tik plečiasi liepsna,

Viską tarpindama,
Varį supildama

Formosna mano delnų,
Išlieja didelį
Dangaus paklydėlį,
Bėgantį viršum kalnų.

PAVASARIS

Palietė lūpomis vėjas
Pumpurus medžių aklus,
Paukščių sparnai suskambėjo
Į mėlynus skliauto stiklus.

Saulė išėjo nuoga —
Ir žemė atako . . .
Ir tavo krūtinės danga
Plyšta, kaip žydinčios šakos.

— Jokia visuomeninė institucija ir joki turtingi mecenatai "Literatūros Lankų" nerėmė ir neremia. Pirmam numeriui išleisti reikalinga suma buvo sumesta pačio redakcinio kolektyvo ir kelių "fanatiškų" literatūros bičiulių. Raštu besidomintieji žurnalą sutiko šiltai ir su pakankamu dėmesiu. Atskirų egzempliorių parduodama tiek, kad leidinys numeris po numerio gali pasirodyti viešumai. Visa eilė entuziastiškų laiškų (ypač jaunosios kartos), gautų redakcijoje, moraliai įgalina mus ne tik išsilaikyti, bet ir plėsti bei stiprinti šią kultūrinės rezistencijos poziciją. Tačiau kontinentiniai nuotoliai tarp redakcijos narių, bendradarbių, skaitytojų ir spaustuvės kliudo tesėt pažadą išleisti 3-4 numerius į metus. (Bradūnas)

— Ar "Literatūros Lankai" pritaria tam naujam metodui, kuriuo šimet L. R. Draugija atrinko premijuotinę knygą?

— Mes galvojame, kad L. R. Draugijos Valdyba čia jau perdaug "susidemokratino". Šitokiu keliu einant, visuomet lems ne knygos vertė, bet jos autoriaus populiarumas ir "liaudies" nuotaikos. Gi mada ir populiarumas dar nėra vertės tapatybė. Mūsų manymu, premiją turėtų lemti ne mėgėjiški balsai, bet rimta literatūros autoritetų komisija. L. R. Draugijos Valdybai pasukus kreivų keliu, mūsų Redakciniam Kolektyve svarstomas "Literatūros Lankų" premijos įsteigimas. Ar šitas sumanymas galės realizuotis, parodys netolima ateitis. (Bradūnas)

VLIKO ATSIRADIMAS IR DARBO PRADŽIA

ST. LUŠYS, Boston, Mass.

(Tęsinys iš balandžio numerio)

Teisingai sakoma, kad lengva yra išmatuoti žmogaus išmintį, bet sunku tai padaryti su jo kvailumu. Čia ir mes suklydome. Vokiečių kapituacija svetimose žemėse būtų rėmusis išmintimi, bet tos prielaidos šalininkai buvo pamiršę, kad nacionalsocialistinė Vokietija vadovavosi ne išmintimi, bet fanatizmu. Der heilige Fanatismus (šventasis fanatizmas) buvo akcentuojamas kiekviename žingsnyje. Todėl tretysis Reichas ir neprasė taikos iki paskutinės minutės, kol viskas buvo sugriauta ir sunaikinta. Ši Vokietijos laikysena pastatė Lietuvą į sunkią padėtį. Beprasmiš vokiečių spirimas užtęsė karą, o Rytų frontui pairus, masinis ir greitas karinių pajėgų traukimas Vokietijos gilumon, atidarė vartus bolševikams dar kartą sugrįžti ir Lietuvą vėl okupuoti. Naujo sąstato VLIKui iškilo nauja problema. Visos logiškos ribos, kur vokiečių kariuomenė galėjo sustoti ir pairusį Rytų frontą stabilizuoti, buvo peržengtos. Nesustojo nei ties Dauguva, nei ties Minsku. Liko Nemunas ir pati Vokietijos siena, bet ir tai labai abejotina galimybė. O jeigu ten ir sustotų, tai vis tiek didesnę Lietuvos dalį bolševikai vėl užimtų. Vadinasi, antroji bolševikų okupacija (Perkelta į 11 psl.)

rėjo kontaktą su LRD, žurnalą steigdami?

— "Literatūros Lankų" bendradarbių dalis priklauso Lietuvių Rašytojų Druogijai. Jų individualius santykius su LRD normuoja visiems organizacijos nariams bendri nuostatai. "L. Lankai" ligi šiol dėl LRD veiklos jokių straipsnių nėra spausdinę. Su nusistebėjimu tačiau reikia konstatuoti, jog LRD Pirmininkas pakartotinai yra paskleidęs neobjektyvių ir užgaulių pastabų apie "L. L." ir jų redakcinio kolektyvo narius.

"L. L." redakcinis kolektyvas, steigdamas žurnalą, kontakto su LRD neturėjo. (Nagys)

— Ar "Literatūros Lankų" redakcija mano, kad žurnalas savo uždavinius atlieka?

— Pakankamai yra tų, kurie mano savo uždavinius su kaupu atlieka. Visi gi "veiksniai" skelbiasi atlieka savuosius uždavinius. Leidžiamės ir mes manyti tarnaują savo uždaviniui. Tačiau nieku būdu nedrįstame sakyti savo uždavinius ir "atlieka". Greičiau laikome savuosius uždavinius didesniais, negu mūsų negausios bei išsklaidytos jėgos leidžia, nekalbant jau apie tas sąlygas, kurios mus sunkiau slegia, negu tuos, kurie "vieksniuose" dirba. Vis dėlto manome, kad be "L. Lankų" atsirastų nemaža spraga mūsų kultūriniame gyvenime. Pakankamai tai liudijo visi tie gausūs puolimai, kurių susilaukėme iš oficialiosios spaudos. "L. Lankų" kūryba yra tokia, kokia yra mūsų šio meto jaunesniųjų ir jaunųjų rašytojų bei poetų kūryba. Jos lygis toks, koks yra šių lygis. Buvo sakoma "L. Lankų" kritiką esant pajėgesnę, negu pačią kūrybą. Jei ir taip būtų, nelaikytume to mūsų žurnalui įžeidimu. Gyva kritika rengia

kelių ir pačiai kūrybai žadinti. (Girnius)

— Ar gali išsilaikyti ilgesnį laiką tokio lygio specialus literatūros leidinys laisvojo pasaulio lietuviuose? Ar susidomėjimas juo yra pakankamas?

Mirga Žadeikytė, Washington, D. C., Lietuvos ministerio JAV-bėms Povilo Žadeikio duktė, dažo velykinius margučius.

Dressed in her authentic Lithuanian costume, Mirga Žadeikis, daughter of the Lithuanian Minister to the U. S., decorates Easter eggs in the traditional manner of her homeland.

Reni photo

Rašytojas Aloyzas Baronas, Cicero, Ill., jaunųjų Chicagos literatų tarpe. Pirmoje eilėje iš kairės dešinė: L. Širmulytė, D. Valančiūtė, J. Šoliūnaitė; antroje eilėje - R. Janauskaitė, A. Baronas, D. Brazytė; trečioje eilėje - A. Žemaitis, A. Šatas ir V. Kleiza. Žiūr. A. Barono novelę šiame puslapy.

Writer A. Baronas (center) and a group of young writers, Cicero, Ill.

A. Gulbinsko foto

ATLYGINIMAS

ALOYZAS BARONAS

Cicero, Ill.

I valgyklą įėjo augštas vyras, kurio veide buvo nedidelė pailga, lyg išdeginta dėmė. Sėdįs prie mano stalo truputį virš trisdešimt metų žmogus pažvelgė sekundės dalį į augštąjį ir, kai jis atsisėdo, pasakė:

— Žmonės mano, kad tai frontas, automobilio katastrofa ar koks kitas stambus įvykis, bet būna daug nepaprastesnių ir netokių iškilimų, su katastrofa nesurištų atsitikimų. Mano vienas pažįstamas, pavadinkime jį Kačiumu, neteko dviejų dantų dėl visuomenės netikro spėjimo. Kačiulis man tai papasakojo, kol mes tebebuvom mažai pažįstami: mat, yra dalykų, kuriuos žmogus slepia nuo draugų ir kuriuos

nori papasakoti pirmam nepažįstamam. Kačiulis buvo neblogas sportininkas ir turėjo truputį daugiau pasisekimo moterų tarpe, negu kiti šiaipjau niekuo nepasižymėję jo amžiaus vyrai. Čia pat gyvena jauna mergina Liusė — kada nors aš tau ją parodysiu. Liusės šeimoj, be jos pačios, buvo dar trys vaikai ir, kadangi ji pati lankė universitetą, šeimai nebuvo lengva. Todėl sėkmadieniais ji dirbo valgykloje ir vien dėl jos Kačiulis išgerdavo dešimt puodukų kavos, kvailai laukdamas, kada iš valgyklos išeis paskutinis svečias ir kada mergina galės atsisėsti prie jo stalo. Ji buvo gal kiek perjauna Kačiuliui ir todėl per dieną jis pasakydavo sau po šimtą kartų, kad Liusė jam nieko nereikia, nesvarbi ir nereikalinga, kad jis turi dešimtį geresnių ir pukesnių merginų, bet sėkmadieniais vistiek vėl sėdėdavo ir gerbavo kavą. Kai po darbo ji eidavo namo, Kačiulis ją palydėdavo, ir jie gerą

valandą stovėdavo, kalbėdami abstrakčiais sakiniiais. Kartais Kačiulis būdavo per daug išgėręs kavos ir pradėdavo nesustabdomai merginai lieti keisčiausias pasakas, pilnas žodžių, su nedidelės meilės atspalviu.

Buvo rudens vakaras. Geso triukšmas ir degė žiburiai. Pleveno topolių lapai. Plakėsi klevo šakelės šiltam rudenio vėjui rusvomis vėliavėlėmis. Kačiulis, lydėdamas namo kažkuo susirūpinusią Liusę, paklausė:

— Po poros savačių draudimo organizacijos uždaras balius. Tu ateisi?

— Ne. Neateisiu. Nėra laiko, noro ir brangūs bilietai, — šypsojosi mergina. Kačiulis žiūrėjo į jos violetinės spalvos praviras lūpas, šviesų veidą, krūtinę, aptemptą žalsvu megztuku, ir, tartum aikštėje stovėdamas vienas prieš vartininką, nuo kurio judesio galėjo priklausyti smūgio ir tuo pačiu laikinos laimės žybtelėjimas, tarė

— Ateisi. Noriu, kad ateitum. Sumokėsiu. Bet tu galėsi būti, su kuo nori. Aš tavęs ten nepersekiosiu ir net neprieisiu. Noriu tik, kad, be šios valgyklos ir universiteto, turėtum ir pramogų, — kalbėjo Kačiulis. Ir viskas tai buvo tiesa ir melas.

— Pažiūrėsiu, jei sesuo ir brolis eis, — svyravo Liusė, nes Kačiulis jai tebuvo tik pakenčiamas, o tas pakentimas buvo virvagalis, tempiąs Kačiulį į viltį.

Bet Liusė atvyko. Kačiulis sėdėjo salės kampe, su pora draugų gėrė alų ir matė, kaip su broliu, seserim ir vienu nepažįstamu vyriškiu atsisėdo kitam salės gale.

— Matai, Liusė, — ištare vienas draugų.

"Tegu ji ten sėdi," pamastė Kačiulis, prisiminęs savo pažadą. "Kaip ji vaikiškai atrodo!" Žiūrėjo Kačiulis į Liusę, mėlyna suknele vilkinčią. "Kaip drugelis. Tiesiog gėda kalbėtis." Bet alus ir meilę minkština valią.

— Eisiu bent pasisveikinti, — ištare draugams ir dideliais bei sunkiais žingsniais nuėjo pro šokančius.

Kai minutę prisėdo, Liusės brolis pasinaudojo proga ir išėjo jieškoti draugų ar moterų. Nepažįstamasis iškviatė Liusės seserį šokti, ir Kačiulis buvo priverstas sėdėti. Jis kankinosi, nes jame pjovėsi noras būti ir noras nueiti. Jis prisiminė draugų patyčias ir sakinius, jog nereikia moters vejoti: "Moterį, kaip šunį, mesk už durų. Ji kauks, bet nuo durų nenueis. Moteris nieko taip nepakenčia kaip pataikavimas." Ir dėl šitų patarinėjimų ir dėl Liusės abejingumo dabar Kačiulis norėjo kartis. Prie gretimo staluko pradėjo dainuoti. Buteliuose ir gyslose ne vanduo. Pro šalį sukosi poros. Vienių veiduose ir žingsniuose pilna ugnies, o kitų rimties ir susimąstymo. Kačiulis pakvietė Liusę šokiui, bet ji papurtė galvą, ir jis nustebo pažvelgęs į jos pilnas graudumo akis. Atrodė, kad ji tuoj pradės verksti. Prašokantys žiūrėjo į juos, ir, tai pastebėjusi, Liusė tarė:

— Palydėk mane į koridorių.

Kai jie prisistumia ligi durų, Kačiulis pakelia akis į Liusę ir išsi-gąsta.

— Na, kas tau dabar, mielas vaikel? Sergi?

— Ne, — pasako ji, ir šis trumpas melas padaro ašaras nebesulaikomas.

Kačiulis paima ją už rankos, užveda už scenos ir sustoja tarp užuolaidų. Scenoj groja orkestras kažkokią sentimentalią ir pavogtą melą. Bufete nedarniai dainuoja. Liusė verkia balsu. Visaip žmonės links-

minasi.

— Mažyte, na, kas tau? — klausia Kačiulis, laikydamas ją už abiejų rankų, — neatėjo kas nors?

— Taip. Ko aš važiauvau! Geriau būčiau likus namie. Sesuo ištraukė.

— Nesvarbu, kad nėra. Kitą kartą sutiksi. Kas jis toks? Justas?

— Taip. Nesakyk niekam. Net seseriai. Aš žinau, jis manęs nemylė, nemylė, — kukčiojo ji, ir ružavam pudrė liko pėdsakai.

— Neverk. Tu čia gražiausia. Šitoj salėj. Ką reikia daryti toms, kurios niekad neturės mylimo. Tau dar liko daug gerų ir gražių žmonių pasauly. Liusė, tekėk už manęs, — pabučiavo Kačiulis stipriai ją pirmą kartą.

— Tu geriausias žmogus pasauly, bet negaliu, — šluostė ji nuo jo veido pieštuko dažus, — negaliu. Reikėjo likti namie. Ten nors verkti gali.

Ašaros, pudra, pieštukas, bepras-mė kančia ir kvailos paguodos žodžiai. Po keleto minučių ji apsira-mina ir nueina į prausyklą susitvar-kyti.

Kol Liusė deda ašarų ir lūpų nu-trintus dažus, Kačiulis prie bufeto geria alų. Kiek jis tai merginai pri-kalbėjo. Mėgdavo nebūtus dalykus pasakoti. Kartais žadėdavo pasitai-syti, bet nenoromis ir netvirtai. Už-plauna žmogus rankas, baltinius ir sąžinę. Bet dabar jai sakė tiesą. Te-kėk. O ji verkia dėl kito berno. Kvailiausia istorija. Kai išeina Liu-sė į koridorių, Kačiulis mato, kad ji vis dar liūdna. Nuotakai uždažyti nėra pudro ir dažų. Ir akių neuž-tepsi jokių kremu. Jie vėl susėda, ir ji vis atrodo beveik verkianti. Žmonės, muzika, alkoholis ir vienas kito geidimas ir artuma. Salė pilna ružavimo ir ugnies.

— Viskas bus gerai. Nusiramink. Praeis. Pamatysi, — kalba Kačiulis, ir ji vos sulaiko ašaras.

— Aš negaliu gyventi. Aš geriau mirti noriu. Aš visą laiką maniau, kad jis myli. Jis baisiai taupus, bet jis visur mane vežiojo. Aš vis ma-niau.

— Nereikia tikėti. O ar su manim nebūdavai gera? Ką aš turėjau pa-manyti, kai sakydavai, kad reikia mokytis, kad bijai į mokyklą eiti, o vistiek su manimi išbūdavai va-landas? Bet gal jūs tik laikinai su-sipykot?

— Ne, ne, — pasakė, ir Kačiulis vėl ėmė bijoti, kad ji nepravirtų garsu. Pro šalį ėjo žmonės, ir jiems buvo aišku, kad žinomas futbolin-kas kažko kankina mergaitę ligi ašarų. O Kačiulis negalėjo rasti nei jai nei sau jokio atsakymo.

Nuo gretimo stalo atsikėlė trys vyrai. Išgėrę, pilni didvyriškumo ir pakilaus ūpo. Jie sustojo prie Ka-čiulio:

— Kodėl tu virkdai šią mergaitę?

— Aš? — atsistoja Kačiulis, — pirmas dalykas ne, o antras — kas jums darbo.

— Kodėl tu ją virkdai? — kartoja antras piktai.

— Išeik! — taria, vieną žingsnį artyn žengdamas, pirmasis.

— Jis nekaltas, — pasako Liusė, pažvelgia į Kačiulį, ir vėl jos akys pasirodo ašaros, ji traukia iš ran-kinuko nosinę, o tuo tarpu du jau-nuoliai stveria Kačiulį už rankų ir grūda durų link. Reikia moterį gin-ti. Kačiulis pasisuka ir stumia abu šalin, bet tuo tarpu prišoka dar du talkon. Lengva pasirinkti, kai reikia ginti tiesą ar draugą. Keturiese jie stumia nedaug tesipriešinantį Ka-čiulį koridoriu, kuriame jis vėl iš-silaisvina ir ilgom rankom kerta arčiausia stovintiems. Bet Kačiulis nebuvo nei mušeika, nei prasto fil-

mo herojus. Keturiесе gali išnešti ne tik karstą, bet ir gyvą žmogų. Vienas iš vyrų nutveria Kačiulį už kojos, antras pastumia, ir Kačiulis virsta pro praviras duris į gatvę. Kai atsikelia, jaučia, kad iš lūpos sruvena kraujas, ir šone du dantys pasidarę perdaug aštrūs. Turbūt nuskilo. Kačiulis, eidamas tolyn, spiauna kraują.

— Nesvarbu lūpos ir dantys, bet, kai aš pradėjau stumdytis, ji taip giliai pažvelgė į mane, — ir Kačiulis nebegrižo atgal pasiimti apsiausto, nei išgerti palikto stiklo, ar paieškoti draugų kerštui. Jis ėjo, viena ranka mosikuodamas, o kita prispaudęs prie lūpos, neužmiršdamas Liusės žvilgsnio, kuris buvo visko sklidinas ir saldus. Iš dangaus krito labai retos snaigės ir kaip vabalėliai šoko lempų šviesoje.

Žinoma, negaliu dar nepriminti, kad Kačiulis nebuvo toks geras ir už tą žygį vėliau atsilygino.

Stalo bendras baigė pasakoti, siurbtelėjo paskutinį gurkšnį kavos ir, kai padavėja paklausė, ar jis šiandien tik vieną puoduką geria, atsakė:

— Žinoma, tik vieną, — nusijuokė garsiai, ir jo burnoj blykstelėjo pora auksinių dantų. Atsisveikiniui dar mostelėjo man ranka, eidamas pro duris.

Pavalgęs pasėdėjau ir, siurbčiodamas kavą, pavarčiau laikraštį.

Kai vyras su dėme veide ėjo, pakėliau galvą. Padavėja, pastebėjusi žvilgsnį, pasakė:

— Čia toks Justas. Tas ponas, su kuriuo sėdėjai prie stalo, keistas žmogus. Vieną kartą jam išmalė dantis ir jis tiems nieko. O tam Justui, kuris jam nieko nepadarė, dėl kažkokios smulkmenos nubraižė jis nosį.

Dažnai tuos abu vyrus sutikdavau toje pačioje valgykloje, bet niekada tos istorijos neprisiminiau, nes tai perdaug pavojinga, kai žmonės rafinuotai apskaičiuoja atsilyginimą.

VLIKo atsiradimas...

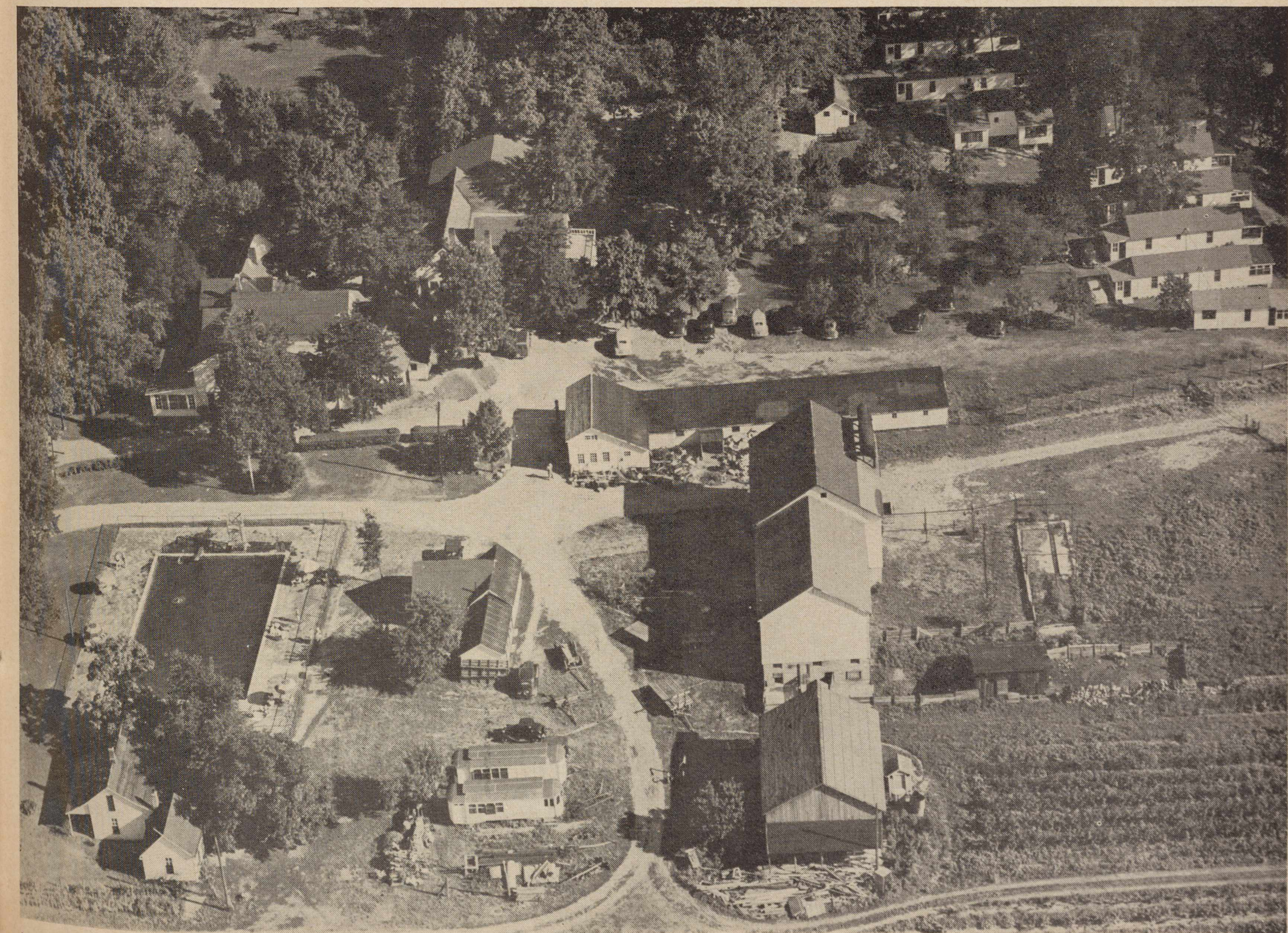
(Atkelta iš 9 psl.)

neišvengiama. Kelta klausimas, kaip ilgai ji galėtų užtrukti? Ivykių eiga per šviesiai vertinta. Prileista, kad karas ilgai nebegalės tęstis, o jam pasibaigus, laisvės netekusios tautos, pagal Atlanto Chartą ir kitas šventas teises, vėl ją atgaus. Atgaus ją ir Lietuva. Panašiu samprotavimu remiantis buvo padaryti svarbūs sprendimai ir toli einą persitvarkymai. VLIKui nebuvo prasmės bolševikų okupuotoje Lietuvoje pasilikti, nes išsilaisvinimo raktas buvo Vakaruose. Nebuvo prasmės taip pat slapta kel-

tis į Vokietiją, nes ten veikimo dirva, kad ir po kapituliacijos, negalės būti palanki. Nutarta keltis į Švediją ir ten dirbti. Lietuvoje palikti ir Vokietijoje įsteigti VLIKo delegatūras. Taip ir buvo padaryta. I delegatūrą Lietuvoj buvo paskirti trys asmenys. Vienas atstovavo tautiškomis grupėms, kitas kairiosioms, o tretysis katalikiškoms. Pasiliko tik katalikiškų grupių žmogus, o kiti du, kartu su visais bėgusiais tautiečiais, atsirado Vokietijoje.

Pareigingasis delegatūros narys, likęs Lietuvoje, aktingai veikė naujos antibolševikinės rezistencijos pagrindžio vadovybėje ir pagal gautas iš Tėvynės žinias yra žuvęs nelygioj kovoje didvyrio mirtimi. Delegatūra Vokietijoje buvo sudaryta taip pat iš trijų asmenų. Jon įėjo prel. Mykolas Krupavičius, Rapolas Skipitis ir Vaclovas Sidzikauskas. Sunkios buvo jų veikimo sąlgos, o prel. Krupavičius buvo net policijos arešte ir iki vokiečių kapituliacijos laisvės neturėjo. Pats VLIKas arba tikriau sakant VLIKo branduolys, išsirusė kelionėn į Švediją. Karo metu perplaukti Baltijos jūrą buvo didžiai rizikingas dalykas. Kito kelio nesant, mėgino ir tą. Planas nepavyko. Nacių policiją sulaikė laivą, kuriuo VLIKo pirmininkas ir jo bendradarbiai kėlėsi į Švediją. Tuoju buvo areštuoti

ir tardomi. Laimei visi suimtieji laikėsi apdairiai ir kietai. Paslapčių neišdavė nė vienas. Vokiečiai nesužinojo nei jų slaptos veiklos, nei tikrųjų kelionės tikslų. Gestapo vistiek įtarė ir visus juos išsklaidė: vienus ištrėmė į Vokietiją, kitus uždarė į koncentracijos stovyklas, o dar kitus paleido. Taip VLIKui ir nepavyko į Vakarus prasimušti ir ten savo veiklą pradėti. Tuo tarpu Rytų frontas dar labiau pair, ir raudonoji lava pradėjo užlieti Lietuvą. Gyventojai turėjo apsispręsti ir pasirinkti vieną galimybę iš dviejų: trauktis per Vokietiją į Vakarus, arba pasilikti Lietuvoje. Tik maža tautos dalis pasiryžo trauktis, visas gi tautos kamienas, pats jos branduolys, liko savojo žemėje, tada nepramatytam laikui ir gerai nesuprastoms kančioms ir ne visų įsivaizduojamiems persekiojimams. Vokietijoje atsідūrusių lietuvių eilėse buvo ir VLIKo narių dauguma. Vieni jų kentėjo naciškuose kace-tuose, kiti neišsiviazduojamai baisyuose kalėjimuose, o tretieji, laimingesni, buvo kaip ir laisvi kitų tremtinių tarpe. Iki kapituliacijos VLIKo veikla Vokietijoje kaip ir nesireiškė, dirvos tam nebuvo. Spirtis jau agonijoje esančio Trečiojo Reicho pagundoms bei visokioms mobilizacijoms, teko kitoms organizacijoms ir kitiems asmenims. Suvokta betgi (Perkelta į 16 psl.)

J. J. Bachuno Tabor Farm vasarvietės, Sodus, Mich., bendras vaizdas iš lėktuvo.

Air view of Tabor Farm owned by J. J. Bachunas, Sodus, Mich.

M. Bachunienė (kairėje), J. J. Bachuno žmona, Sodus, Mich., su operos soliste A. Dambrauskaite.

Mrs. M. Bachunas (left), wife of J. J. Bachunas, with opera soloist A. Dambrauskaitė.

J. J. Bachunas apie save

(Atkelta iš 7 psl.)

devynis ūkius, apie gyvenimą ten suvirš 30 metų, apie šimtus ir tūkstančius žmonių, ten dirbusių ar tebedirbančių, prie visų tų ūkių išplėtimo prisidėjusių, davusių savo raumenis, širdį ir protą, nekalbant apie šimtus tūkstančių vasarotojų kiekvienais metais, kiekvieną mėnesį, kiekvieną dieną ir naktį . . .

Norint turėti šią tokį vaizdą, štai truputis statistikos. Visa suėmus per 6 vietas, iš karto galėdavau priimti maždaug per 1.000 žmonių kas naktį. Valgydinau ir vaišinau maždaug apie 1.500 žmonių tris kartus į dieną . . . Dirbo apie 400 tarnautojų (jiems reikėjo duoti butą ir maistą): vedėjai, virėjai, virtuvių darbininkai ir padavėjai, kambarinės, įstaigų tarnautojos, knygvedžiai,, golfo aikščių prižiūrėtojai, jachtų operatoriai, staliai, dažytojai, daržų, sodų ir žemės ūkio darbininkai, mėsos, valgomų prekių ir drabužių krautuvių vedėjai, jų pagalbininkai ir kiti. Dvi golfo aikštės. Blaney Park'e turėjau ornitologą ir miškininką. Sala - Grand Island, Lake Superior. Ten turėjau biologą - gamtininką. Sala buvo keturių su puse mylių pločio ir vienuolikos mylių ilgio. Toj saloj turėjau ten gyvenusių žvėrių muziejų. Kitas muziejus Blaney Park'e su senovėje vartotais reikmenimis: krosnimis, prosais, katilais ir tt. Blaney Park - 54 kv. mylių ploto vasarvietė, kur rudenį ruošdavom paukščių ir stirnų medžiokles. Daug gražių valandų ten yra prabėgę mano svečiams ir man . . .

Tas vasarviečių biznis pareikalavo aktyviai dalyvauti JAV ir Kanados turizmo organizacijose. Du metu (1948-1949) teko pirmininkauti Michigano Turistų Draugijai, taipgi porą metų pirmininkauti **Greeters of America** Michigano skyriui. Per šešetą metų, ligi dabar esu Michigan Hotel Ass'n vicepirmininkas, Michigano Turistų Draugijos Tary-

bos narys. Ontario (Kanadoje) viešbučių ir vasarviečių draugijos tarybos narys. Teko dirbti ir kelių Michigano steito miestų Prekybos Rūmų vykdomose tarybose. Apdovanojimas **Virginia Colonel** ir **Kentucky Colonel** laipsniais.

Negalėčiau pats pasakyti, gal man tai ir nedera, ar veikla lietuvių visuomeniniame gyvenime man buvo tik priedas prie veiklos amerikiečių visuomenės tarpe, ar priešingai - amerikietiškoji veikla tik priedas prie lietuviškosios. Mėginau tai suderinti, nejutau prieštavybų, ir man rodos, kad tai viena kitai ne tik nekludė, bet padėdavo. Lietuvių visuomeniniai, tautiniai ir kultūriniai reikalai, ypač nuolatinis darbas tautininkų organizacijoje, pareikalavo daug laiko ir davė pačius gražiausius prisiminimus.

Nepriklausomos Lietuvos vyriausybė, apdovanodama mane Gedimino ordinu 1938 metais, parodė, kad ji stebi tautiečių žingsnius Amerikoje ir nepamiršta jų įvertinti. Man tai buvo gal vienas iš papildomų paskatinimų stengtis atsisteisti Lietuvai ir jos tautai ypač tada, kai ji pateko į didžiausią nelaimę - vėl neteko laisvės. Juk nuo tada mūsų Amerikos lietuvių talka ir parama Lietuvai pasidarė pati reikalingiausia. Padėti kam nelaimėje - reiškia dešimteriopai daugiau padėti. Su A. A. Oliu Tabor Farmoje įsteigėme Amerikos Lietuvių Misiją. Tabor Farmoje buvo faktinai įsteigta ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, kurios buvau pirmuoju valdybos kasininku. Pas mane Tabor Farmoje nuo pavasario iki rudens (1940 metais) gyveno Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona su visa šeima, kai jis atvyko Amerikon, kaip žinoma, anuomet ne visų Amerikos lietuvių lygiai suprstas ir pasitiktas. Ta pirmojo ir paskutiniojo Lietuvos prezidento viešnagė Tabor Farmoje man ir šiandien teikia pačių gražiausių atsiminimų ir kelia pasitikėjimą, kad bendrai dirbdami ga-

Kairėje - Buv. Lietuvos prez. A. Smetona lankosi 1942 metais J. J. Bachuno Tabor Farm va sarvietėje; iš kairės dešinė: P. Labanauskas, Valušis, S. Smetonienė, M. Bachunienė, prez. A. Smetona, J. J. Bachunas, Tubelytė ir Tubelienė.

Left - former President of Lithuanian Republic A. Smetona (fifth from left) visiting Tabor Farm summer resort in 1942.

Dešinėje - Vysk. V. Brizgys, kazimierietė Motina Juozapata ir J. J. Bachunas Tabor Farm va sarvietėje, Sodus, Mich.

Right - Bishop V. Brizgys, Casimirite Mother Juozapta, and J. J. Bachunas at the latter's summer resort, Tabor Farm, Sodus, Mich.

Gofo aikštė Tabor Farm vasarvietėje, Sodus, Mich.
View of golf course, Tabor Farm, Sodus, Mich.

lime ir turime išvaduoti Lietuvą. Nuo 1951 metų ligi dabar, eidamas Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugijos, kuri dabar leidžia Dirvos savaitraštį, pirmininko pareigas, aš tikiu, kad mes visi pagal išgales atliekame lietuviškas prieskones ir kad nepamesime didžiojo kelio dėl atskirų mažų partinių takelių.

Išėjęs iš tiesioginio darbo su laikraščiais, vėliau ne kartą mėginau ir tebe mėginu atiduoti savo duoklę ant lietuviško aukuro, išleisdamas lietuviškas knygas. Išleidau dvi Antano Vanagaičio paruoštas knygas - dainų rinkinius: Vanago plunksna (1927) ir Vanago Snapas (1928). Taip pat mano išleista: Šaulių trimitai - giesmių ir dainų rinkinys su gaidomis (1932), A Olšauskas ir Lietuva (1934), J. Ambrozevičius - Ambrozė (1942); Oi, tos dienos, tos dieneles; B. K. Balutis, jo gyvenimas ir darbai, spaudai paruošė V. Širvydas (1951); Tautosaka apie Dangų, paruošė dr. Balys; Antanas A. Olis, parašyta Bačiūno (1953); Antanas Vanagaitis, monografija, Vyt. Alanto redaguota (1954). Nepriklausomoje Lietuvoje išleidau dvi Biržio-Akyro knygas, kur aprašyti du Lietuvos apskriviai. Keletą monografijų Amerikoje teko išleisti anglų kalba.

Kitas vasarvietes perleidęs kitiems, šiuo metu pasilikau sau tik Tabor Farmą - tą lopšį, iš kurio viskas prasidėjo, ir kur maloniausia sugrįžti. Jei aš ją per daug girsiu, sakysite, Bačiūnas tik propagandą veda už savo biznį. Todėl geriau pacituosiu dalį straipsnio, ką apie tai rašė **Chicago Tribune** puslapiuose vienas iš mano amerikiečių sve-

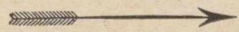
čių, Frederick Babcock, dabar to laikraščio knygų skyriaus redaktorius.

"Tabor Farm, prie Sodus... Čia J. J. Bachunas, buvęs Chicagos laikraščio leidėjas, įvykdė 'atgal prie žemės' (back to the land) sąjūdį," rašo F. Babcock, "skirtingą nuo visų, kokius teko kada matyti... Jo užsimojimas glūdi paprastame, intymiaame gyvenimo būde... Berrien apskrčio sodų viduryje vieną seną ūkį Bachunas pavertė eile vasarnamių, sugrupuotų aplink klubo namus ir maudymosi baseiną, besijungiantį su golfo aikšte, vynuogynais ir sodais... To vaisius - retas derinys tarp poilsio ir atsigavimo".

Toje Tabor Farmoje dabar aš ir gyvenu, siekdamas ne tiek poilsio, kiek nuolatinio atsigavimo, kad nepritrūktų jėgų, kol saulė šviečia, tęsti toliau darbą, kuris, atrodo, yra mūsų lietuviškos priedermės vykdy-mas.

Iki pasimatymo, bičiuliai, Tabor Farmoje šią vasarą!...

J. J. BACHUNAS

Vaizdai iš J. J. Bachuno Tabor Farm vasarvietės, Sodus, Mich. Viršuj - vasarotojų grupė Tabor Farm vasarvietės parke; vidury - Tabor Farm vasarvietės baseinas; žemai - vandens sporto mėgėjai, vasaroja Tabor Farm vasarvietėje, prie tos vasarvietės Spring ežere.

Views of J. J. Bachunas' Tabor Farm summer resort, Sodus, Mich. Top: Vacationers in Tabor Farm park; Center: swimming pool; Bottom: Swimmers at Spring Lake near Tabor Farm.

A. Stankevičius, Montreal, P. Q., Kanada, LePetit prancūzų savaitraščio reporteris. A. Stankevičius yra Montrealio universiteto studentas.

A. Stankevičius, Montreal, P. Q., Can., reporter for the French weekly **LePetit**. Stankevičius is a student at Montreal University.

Rytinių steitų lietuvių studentų grupė suvažiavimo metu. Pirmoje eilėje matosi keli centro valdybos nariai - Grinius, Mieželis, Zauniutė ir kt.

Eastern States Lithuanian students on convention. Front row: Central Committee members - Grinius, Mieželis, Zauniutė and others.

V. Maželio foto

Viršuje - Europos jaunųjų politikų suvažiavime 1954 m. kovo 26-31 d. Vienoje, Austrijoje, Prancūzijos lietuvių veikėjas kun. dr. F. Jucevičius (antras iš dešinės) kalbasi su Austrijos užsienio reikalų ministru dr. Figl (kairėje).

Top: European political youth convention (March 26-31, 1954) at Vienna, Austria. French Lithuanian functionary the Rev. Dr. F. Jucevičius (second from right) confers with Austrian Foreign Minister Dr. Figl (left).

Žemai - Clevelando, Ohio, Lietuvių Teatro "Vaidyla" valdyba. Iš kairės dešinėn - administratorius Z. Dučmanas, ūkvedys A. Paškonis, spaudos bendr. V. Braziulis, sekr. A. Apanavičiūtė, išd. R. Apanavičius, J. Peterienė ir meno vad. P. Maželis.

Bottom: Officers of **Vaidyla** Lithuanian Theatre group in Cleveland, Ohio.

Kairėje - Dainora Daunoraitė, London, Anglija, LD platintoja ir bendradarbė, spaudos baliuje Londone platina lietuvišką spaudą. Prie stalo matosi S. Misevičius ir J. Kazlauskas.

Left: Dainora Daunoraitė, London, Eng., "Lithuanian Days" distributor and contributor, distributes Lithuanian press publications at press ball. Seen at table are S. Misevičius and J. Kazlauskas.

Dešinėje - J. Parojus, Montreal, P. Q., Kanada, LD platintojas ir bendradarbis. Turis parąšes poezijos knygą. Keletą eilėraščių yra atsiuntęs LD-noms.

Right: J. Parojus, Montreal, P. Q. Can., "Lithuanian Days" distributor and contributor.

Seržantas R. Mišauskas, tarnaujantis amerikiečių aviacijos 42-me gelbėjimo dalinyje, skaitęs eilę paskaitų kariams ir visuomenei apie Lietuvą ir komunizmą.

Sgt. R. Mišauskas, 42nd Rescue Squadron, has lectured many times on Lithuania and Communism to servicemen and various American clubs.

New Jersey ir New York steitų lietuvių veikėjų grupė A. Naujokų namuose, Newark, N. J. Šeimininkas (dešinė, paskutinė eilė) su vicekons. A. Simučiu, V. Sidzikausku ir kt.

Lithuanian civic leaders of New Jersey and New York meeting at home of A. Naujokas, Newark, N. J.

Viršuje — ALB Philadelphijos, Pa., apylinkės išlaikomos lietuvių radijo programos redaktoriai (iš kairės dešinė): B. Raugas, V. Volertas, A. Gaigalas, prof. dr. J. Puzinas, K. Ostrauskas, prof. A. Salys ir A. Klimas.

Top: Editors of Lithuanian radio program sponsored by the Lithuanian American Community of Philadelphia, Pa.

Žemai — VLIKo narys E. Simonaitis kalba Hamiltono, Ont., Kanada, lietuviams. Prie prezidiumo stalo (iš kairės dešinė): LB vietos apyl. pirm. K. Baronas, plk. J. Giedraitis, vietos parapijos kleb. kun. dr. J. Tadaraukas, E. Simonaitis (kalba), L. Tamošauskas, K. Prielgauskas ir LB Kanados Krašto Tarybos vicepirm. J. Yokubynas.

Bottom: E. Simonaitis, member of the Supreme Committee for Liberation of Lithuania, talks to Lithuanians of Hamilton, Ont. Canada.

Ponia C. M. Stokus, Detroit, Mich., lietuvių atstovė vietos Tarptautiniame Institute nuo 1945 metų.

Mrs. C. M. Stokus, Detroit, Mich., Director of Lithuanian activities at the International Institute since 1945.

Detroito, Mich., meno mėgėjų būrelis, vadovaujamas Z. Mikšienės - Arlauskaitės, š. m. gegužės 29 d. vietos ukrainiečių salėje, Liet. Rezistencinės Santarvės vietos skyriaus paprašyti, stato P. Vaičiūno 5 v. veikalą "Naujieji žmonės". Pelnas skiriamas Vasario 16-sios gimnazijos namų skoloms išmokėti. Iš kairės dešinėn pirmoje eilėje sėdi: P. Deveikis, I. Laurinavičienė, V. Žibertavičius, aktorė-režisiorė Z. Mikšienė, P. Pajaujįs, D. Racevičiūtė ir J. Marcišauskas; stovi - A. Gubinas, V. Banytė, J. Joneckas, B. Kutkienė ir H. Dūda.

Group of Lithuanian stage actors, headed by Z. Mikšienė - Arlauskaitė, will perform the Vaičiūnas 5-act drama **Naujieji Žmonės** (The New People) on May 29, 1954 — Detroit, Mich.

VLIKo atsiradimas...

(Atkelta iš 11 psl.)

gerai, kad vokiečiams kapituliavus, VLIKo darbo laukas atsivers platus ir nelengvai įveikiamas. Reikėjo tam ruoštis, numatyti bustinę ir koncentruoti žmones. Sudaryta tam reikalui komisija iš Silvestro Balčiūno, Kipro Bielinio ir Broniaus Nemicko. Bustinės ieškota toje Vokietijos dalyje, kuri pagal aliantų susitarimus atiteks Jungtinių Amerikos Valstybių karinei valdžiai. Pasirinkta Wuerzburgo miestas prie Maino upės. Čia pradėta kurtis ir telkti jėgas. Kai amerikiečių armija priartėjo prie miesto sienų, pareikalavo vokiečius pasiduoti. Vokiečių vadovybė reikalavimą atmetė. Teko miestą imti ginklu. Mūšiai vykstant, miestas buvo padegtas ir beveik visas sudegė. Žuvo dešimtys tūkstančių žmonių ir apie 90 procentų pastatų. Po dangaus skliautu liko ir ten gyvenę lietuviai, o taip pat ir VLIKo atstovai. Po tokios katastrofos susirasti pastogę buvo labai sunku. Bet amerikiečių karinei administracijai padedant, šio kio tokios patalpos nesudegusiame miesto pakraštyje gautos ir ten įsikurta. Pradėjo rinktis laisvi buvę VLIKo nariai arba jų antrininkai. Atsirado ir VLIKo pirmininkas prof. Kaminskas. Amerikiečių, anglų ir prancūzų armijos triuškinio bekrin kančius vokiečių karinius dalinius ir vis slinko pirmyn. 1945 m. gegužės 8 d. vokiečiai kapituliavo, ir karo mašina nutilo. Dabar atėjo laikas VLIKui veikti. Trys degančios

problemos užgulė pečius: reikėjo gelbėti nacių iškankintus lietuvius iš kalėjimų ir kacetų; reikėjo išaiškinti amerikiečių, anglų ir prancūzų karinėms valdžioms lietuvių tremtinių Vokietijoje atsiradimo aplinkybes, pas bolševikus grįžti nenoro motyvus ir gauti jiems globos užtikrinimą; reikėjo formuluoti Lietuvos valstybės padėtį, jos faktinius ir teisinius santykius su Sovietų Rusija ir prašyti sutikimo šauktis laisvojo pasaulio pagalbos laisvei atgauti.

Pirmoji problema nesunkiai sprendėsi. Nacių aukas gelbėti ir joms laikiną pagalbą gauti buvo įmanoma. Turėta žinių, kad Beireutho kalėjime buvo lietuvių, o jų tarpe ir VLIKo narių. Paprašius, amerikiečių kariai ten nuvyko, tuos asmenis surado ir savo mašinomis į Wuerzburgą atvežė. Atvežtųjų eilėse buvo šie VLIKo nariai: Bronius Bieliukas, Adolfas Damušis, Balys Gaidžiūnas, Vytautas Vaitiekūnas ir k. Pervarginti, iškankinti, nuo bado ištinę. Sunkesnis klausimas buvo su tremtiniais, kurie Vokietijoje atsirado ir į bolševikų okupuotą Lietuvą grįžti nenorėjo. Tokius tik retas aliantų žmogus pajėgė suprasti. Šiaip jau visi juos smerkė, jų ne kentė, naciais įžeidinėjo, o daugely vietų jėga į karinius sunkvežimius surovė ir nuvežė rusams atiduoti. Tai buvo nelaukta, niekad netikėta ir be galo tragiška. VLIKo žmonės pradėjo ieškoti pagalbos. Lankė beveik visas karinės valdžios įstaigas: mažesnes, didesnes ir pačias didžiausias. Kalbėjo, teikė memoran-

dumus, įtikinėjo. Tokiose delegacijose ir šių eilučių autoriui yra tekę būti. Kartą su M. Avietėnaite ir V. Sidzikausku lankėmės Frankfurte prie Maino. Oficialus atsakymas pažadėtas vėliau, bet vienas štabe dirbęs majoras, gerai mus supratęs ir mums palankus, patarė daug nesitikėti. Rusai esą sąjungininkai, ir tremtiniai iš jų pusės bus jiems gražinti. Kas to nenori, sako, tegu bėga. I klausimą, kur dabar begalima bėgti, atsakė trumpai: "Jūs jau mokat bėgti, susiraskit". Pirmieji žygiai nebuvo sėkmingi — šaltis dvelkė iš daugelio, į kuriuos buvo kreipiamasi. Tas tačiau nepakirto jėgų ir nesulėtino pastangų. VLIKo delegacijų pareiškimai, įteikiamos promemorijos bei kiti dokumentai, gavo teisingą eigą ir su jais pradėta skaitytis. Karinės valdžios gavo skubias instrukcijas iš centrų, kad tremtiniai negali būti verčiami grįžti į sovietų užimtus kraštus, jei jie patys to nenori. Kartu įsakyta negrįžtantiems teikti pagalbą ir globą. Taip buvo laimėtas didelis, prigimtąja teise besiremiantis ir dabar jau pasaulinės reikšmės įgijęs, žmoniškumo principas. Ne teigiu, kad tai yra vien VLIKo nuopelnas, bet pabrėžiu, kad VLIKo įnašas to klausimo aiškinime buvo labai didelis.

Trečias, pats svarbiausias, pats didžiausias ir kartu jautriausias klausimas buvo Lietuvos vadavimas. Jau tremtinių reikalą ginant buvo iškelta pavergtos Lietuvos padėtis ir išaiškinta situacija visoms trimis Vakarine Vokietiją okupavusioms karinėms valdžioms, o per jas ir jų vyriausybėms. Per trumpą laiką sumegzti ryšiai su Lietuvos pasiuntinybėmis ir lietuvių išeivija Amerikoje, Anglijoje, Prancūzijoje, Italijoje. Pradėta informuoti ir Lietuvos laisvinimo byloje pastangas derinti. Pradžia buvo sunki. Neveikė tada Vokietijoje nei paštas, nei telegrafas, nei kitos viešojo susisiekimo priemonės. Susisiekti viduje, o tuo labiau su užsieniu, legalaus kelio nebuvo. Reikėjo susirasti ir pasitikėjimą įgyti pas tuos, kurie tokį kelią turėjo. VLIKui tas pavyko. Pavyko jam daug ir kitų sunkenybių nugalėti.

1945 b. birželio mėn. iškilo reikalas kiek persiorganizuoti. Norėta padaryti VLIKą stipriu organizacinio atbaigimo ir asmeninio sąstato atžvilgiais. Organizacinius klausimus svarstant, gautas Ūkininkų partijos pareiškimas, kad anksčiau padarytą savo nutarimą VLIKe nedalyvauti atšaukia ir reiškia norą į jį įeiti. Tada iškilo ir Ūkininkų sąjungos atstovo klausimas. Niekas tam nesipriešino, nes narių skaičiaus padidėjimas VLIKo saugumui nebegresė. Taip VLIKo sąstatan įėjo Vaclovas Sidzikauskas iš Ūkininkų partijos ir dr. Petras Karvelis iš Ūkininkų sąjungos. Jiems atėjus, Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą sudarė 11 grupių, kurioms atstovavo 11 atstovų. Krikščionys demokratai tuo metu atsiuntė naują atstovą, savo partijos ilgametį pirmininką, prel. Mykolą Krupavičių. Tuo būdu VLIKan atėjo trys žymūs asmenys, visi buvę nepriklausomos Lietuvos ministrai ir savų partijų vadai. Asmeninis sąstatas pastebimai sustiprėjo. Tų pasikeitimų proga buvo pertvarkytas ir prezidiumas. VLIKo pirmininku išrinktas Mykolas Krupavičius. Tuo pačiu, maždaug, laiku sudarytos kelios labai svarbios kompetentingų asmenų komisijos: konstitucijos komisija, Lietuvos sienų komisija, krašto ūkio atstatymo komisija ir karo nuostoliams apskaičiuoti ko-

misija. Be to atgaivinamas Lietuvos Raudonasis Kryžius ir atsteigiama Lietuvių Sąjunga Vokietijoje gausiems ir sudėtingiems lietuvių tremtinių reikalams tenkinti. Nuo tada sudegęs Vokietijos Wuerzburgo miestas tampa lietuviškų reikalų Mekka. Visuos kraštus išsiplaškę lietuviai nukreipia savo žvilgsnius ir viltis į Wuerzburgą. Visokiais keliais laiška ir žmonės pradeda plaukti į tą vietą visokiems reikalais. VLIKo žmonės apverčiami darbu, bet tuo pačiu išreiškiamas jam visuotinis pasitikėjimas. Taip organizaciniai atsišviežinės ir naujo pirmininko vadovaujamas, VLIKas vėl išėjo į didelį ir sunkiais akmenimis užklotą Lietuvos laisvinimo darbo lauką. Tų akmenų sprogdinimas ir to lauko puvinimas buvo ir dabar tebėra viintelė, svarbiausia, iš pačios VLIKo prigimties einančia jo pareiga. VLIKas tai pareigai buvo ištikimas ir iš savo darbo lauko niekad nepasitraukė. Per dešimt su viršum metų didelius ir kietus akmenis skal-dė ir Lietuvos išlaisvinimui dirvą pureno. Daug jų suskaldė, daug jų sutrupino, didelius plotus išarė ir išakėjo. Ne vieną ir grūdą pasėjo, nemažą ir derlių sulaukė. Kas yra nuoširdus, kas tiesą myli ir faktų nekraipo, tam nesunku tai matyti. Tiesa, ne visi dar akmenys sutrupinti, ne visi dirvonai išplėsti. Dar daug slėgūnų slepia Lietuvos laisvės reikalą, dar žymūs lauko plotai tundromis tebestagaruoja. Ne arklą ir ne artoją kaltinti čia reikia. Ne jie kalti, jei aštrus jų noragas dar ne visą lauką išpureno. Gal tas laukas perdidelis buvo, o gal lietuviškos talkos nepakako.

(Pabaiga)

Pranas ir Pranciška Žilioniai, Pittsburgh, Pa., LD platintojas ir bendradarbis, 1954 m. birželio 5 d. švenčia 32 metų vedybinių gyvenimo sukaktį. P. Žilionis gimęs Amerikoje, bet kurį laiką gyvenęs Lietuvoje ir ten vedęs. Jo žmona (Ludavičiūtė) gimusi ir augusi Alytuje. Jie ieško savo giminių Vinco Ludavičiaus, sūnaus Juozo ir Julijos Ludavičiaus. Rašyti: Mr. P. Žilionis, 1921 Harcum Way, S. S. Pittsburgh 3, Pa.

Pranas and Pranciška Žilionis will celebrate their 32nd wedding anniversary on June 5, 1954. Žilionis was born in the U. S. and lived for a time in Lithuania; he is a contributor and distributor of "Lithuanian Days" - Pittsburgh, Pa.

Chicagos, Ill., BALFo įkūrėjai, skyrių valdybų atstovai ir BALF bičiuliai. Pirmoje eilėje iš kairės dešinėn sėdi: P. Bružas, J. Kerulis, P. Nedvaras, N. Gugienė, kun. dr. A. Juška, P. Grybienė, E. Markūnienė; stovi - O. Kapsteinis, A. Valatkaitis, V. Žilinskas, J. Bliudžius, J. Skorubskas, P. Cibulskis, A. Ūselis, O. Talalienė, K. Bružas, I. Daukus, B. Tubelis, V. Virkau, S. Semėnienė, I. Liorentas, M. Baronienė, R. Virkau, P. Kavaliūnas ir P. Kurzikas.

BALF (Lithuanian American Relief Fund) founders, charter representatives, and friends, Chicago, Ill. A. Gulbinsko foto

Pažaislis Monastery (near Kaunas) in pre-war Lithuania

Pažaislio vienuolynas prie Kauno Lietuvos nepriklausomybės laikais.
V. Augustino foto

The Achievements in Liberation of Lithuania

DR. J. J. BIELSKIS, *Los Angeles, Calif.*

Recent events in world politics have focused the Lithuanian problem in a clearer perspective. The free world has at last realized that the masters of the international Communist conspiracy, entrenched in the Kremlin, are out-and-out for world subjugation. Their talk of peace is a brutal mockery, a camouflage for their further excursions to corral other countries behind the Iron Curtain.

Lithuanians have always known the real aims of the Kremlin masters, but their warnings to others were unheeded. Their own struggle against those conspirators was ineffective, simply because they were outnumbered by a massive adversary.

The Lithuanian leaders soon learned that it was not enough to assert the rights of Lithuania to independence; they had to reacquaint the world with the Lithuanian nation, its history, culture, traditions, language, and its relations with the neighboring nations.

At present the nature of the task is quite a different one. The Lithuanian problem has now become a part of the free world problems; we all are confronted with the same common enemy.

The United States is giving a signal prominence to the liberation factors in its foreign policy. The repeated assertions of President Eisenhower, recent declarations of Secretary of State Dulles and the Undersecretaries Lourie and Smith indicate that the Lithuanian question is included in the liberation policy.

Now it is the Lithuanian duty to prove that the nation has survived the genocidal onslaughts of the invaders; that the Lithuanian nation remains well organized, ready and willing to resume the management of its own independent State; that the liberation of Lithuania will be another defeat to the forces of evil. A free and independent Lithuania will greatly contribute towards the restoration of the peace and tranquillity of the troubled world.

The work of freedom is in full swing on all Lithuanian fronts. In occupied Lithuania, the underground forces are resisting and harassing the invaders. However, a lion's share of the work at present is carried on by nationals on this side of the Iron Curtain. In general, that work is apportioned among the Diplomatic and Consular Corps, VLIK (The Supreme Committee for Liberation of Lithuania), ALT (The American Lithuanian Council), and BALF (The United Lithuanian Relief Fund of America).

The Diplomatic and Consular Corps consists of the accredited Ministers and Consuls in various countries which have recognized the independent State of Lithuania. Besides their usual duties, those functionaries are the guardians of the continuity of Lithuanian sovereignty.

VLIK is composed of the representatives of loyal political parties which were functioning in free Lithuania. That organization concerns itself with national unity. Its delegates attend various international conferences, and are striving to keep Lithuanian problems on the agenda. In its relations with other governments, a determined effort is being made to cooperate and correlate such activities with those of the Diplomatic and Consular Corps.

ALT is formed of the representatives of central organizations of the U. S. Loyal Lithuanian groups in the United States, though of varied political orientations, are participating in ALT. Among the primary objects of this organization is the maintenance of Lithuanian unity on this side of the Atlantic; financial aid to VLIK and other liberation activities; maintenance of friendly contacts with governmental agencies and important persons of this country, as well as with the Lithuanian diplomatic and consular officers.

BALF also is composed of delegates from organized loyal groups, regardless of their ideological affiliations. This organiza-

Dr. J. J. Bielskis (right), Los Angeles, Calif., Lithuanian Consul and members of the consular corps of the nations, at annual banquet. Dr. J. J. Bielskis (dešinėje), Lietuvos konsulas Los Angeles, Calif., konsulinio korpuso metiniame pobuvyje su kitų kraštų konsulais bei jų žmonomis. Iš kairės dešinė: Olandijos konsulas dr. A. Hartog, ponja Hartog, Šveicarijos gen. konsulas dr. W. Schmid, ponja Del Arco, Ispanijos konsulas J. P. Del Arco, ponja Bielskienė ir konsulas dr. J. J. Bielskis. (Žiūr. J. Bielskio str. 17 psl.)

U. S. SENATORS ON LITHUANIA

SEN. IRVING IVES, New York:

"The faith which binds us in this struggle is the faith which sustains the brave land of Lithuania in this dark hour. It is the faith of free-men from which is drawn the strength to resist and overcome Communist aggression."

SEN. JOHN BUTLER, Maryland:

"The first independent Lithuanian state was organized more than 600 years ago. It grew into a flourishing kingdom—one of the most prominent in eastern Europe. The Lithuanians were a peace-loving people, devoted to the pacific development and enrichment of their country.

"But because of the geographic position which Lithuania occupied, at the crossroads of two cultures, those of the East and the West, Lithuania was the victim of frequent incursions and devastations at the hands of her greedy neighbors.

"Despite this disaster, however, the spirit of Lithuanian independence and freedom remained in evidence as much as in the glorious days of the early kingdom. The most brutal attempts of the czars to stamp out every last vestige of Lithuanian life met with little success. The people of Lithuania were biding their time, ready to seize

tion is concerned with the welfare of the indigent displaced persons, mostly orphans, sick and aged in Western Europe.

In sketchy summary, such is the present setup of the principal groups engaged in the liberation work of Lithuania. It would take volumes to describe the successes of that setup. However, for obvious reasons many facts at present are to remain untold. Therefore, the following lines will mention only a few of the recent achievements.

Most of the governments which have granted diplomatic recognition to Lithuania have not changed that fact. Lithuanian diplomatic and consular representatives remain accredited and are officially functioning in those countries.

The United States and most of the other cultured countries refuse to recognize the USSR invasion and enslavement of Lithuania, and have repeatedly condemned it as an act of deliberate and unprovoked aggression.

The Voice of America radio frequently broadcasts programs in the Lithuanian language, aimed to reach behind the Iron Curtain.

The Free Europe Committee, a powerful organization, has established a Lithuanian section, and is greatly contributing towards eradication of Communist tyranny.

The problem of subjugated Lithuania has been repeatedly placed before the United Nations. That effort is now producing good results, particularly since Communist infiltration into that world organization has been unmasked and its insidious activities curbed.

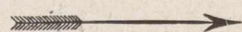
The United States Congress has appointed a special Committee to gather documentary evidence of Russian invasion and depredations in Lithuania and the other Baltic

States. The hearings of the Committee commenced last November 30th, at Washington, and its first witness was the Secretary of State, The Honorable John Foster Dulles. The results of the inquiry will undoubtedly be an official condemnation of the atrocities of the USSR in the occupied countries.

Vice President Nixon was the Honorary Chairman of the famous Lithuanian gathering at Washington, D. C., last year.

The Lithuanian Congress at Chicago last November had as one of its honored guest-speakers the State Undersecretary, The Honorable D. B. Lourie. His speech reflected the keenness and the extent of the U. S. in behalf of Lithuania.

The observance of the 36th anniversary of the Declaration of Independence of Lithuania was marked this year with special proclamations by Mayors of numerous cities, and by Governors of many States. In the United States Congress at Washington, eleven Senators and forty-two Congressmen delivered friendly speeches extolling the Lithuanian cause. Those speeches were published in the "Congressional Record."

Capt. J. M. Bachulus, M. C., USN, President of the American Lithuanian Society of Washington, D. C. Born in New Britain, Conn., he received his M. D. degree from Vermont University in 1924.

J. M. Bachulus, Washington, D. C., medicinos daktaras, JAV laivyno kapitonas, šiuo metu vadovaujantis Washingtono lietuvių draugijai. Gimęs 1899 m. New Britain, Conn., medicinos daktaro laipsnį gavęs Vermonto universite, Burlington, Vt. Tarnauja JAV laivyno medicinos korpuse, med. direktoriaus pareigose kapitono laipsnyje. Lietuviškų reikalų stebėtojas ir rėmėjas Europoje 1945-1950.

The Visitation of Mary at Šiluva, base-relief by Artist V. Kašuba, Marianapolis College chapel, Thompson, Conn.
Marijos apsilėiskimas Šiluvoje. Dail. V. Kašubos bareljefas Marianapolio kolegijos bažnyčioje, Thompson, Conn.

V. Augustino foto

tions into his performance. His Mozart, the C Major Sonata K 330, one of the more familiar ones of the seventeen, was given with a quite apparent Kuprevičius flavor. The Schubert line was followed much more closely and his Ravel was a brilliant and sparkling revelation of the composer's intent.

Equipped with technique plus, and a pleasing warmth of temperament Kuprevičius reveals a satisfying verve, a fine musicianly understanding and an eloquence that flows both his finger tips and heart.

After a rather breathless Mozart, the Kuprevičius art poured forth with engaging grace, clarity and interpretative skill in the four Schubert Impromptus—the first set. The G Flat Major Andante burgeoned

(Continued on Page 20)

PIANIST KUPREVICIUS SCORES A FINE SUCCESS

By ELMORE BACON

Editor's note: Andrius Kuprevičius, distinguished Lithuanian pianist, who a year ago toured the U.S. and Canada giving recitals, has since come to live here from Argentina. He is at present lecturer in music at the Cleveland School of Music. The following is a critical review of his first public recital in Cleveland this year (The Cleveland News, Feb. 9, 1954).
(Photo on Page 21).

Cleveland has acquired another distinguished pianist. He is Andrius Kuprevičius, a native of Lithuania, and well known on the European concert circuit. He scored a fine success in his Cleveland debut recital at the Music School Settlement last night, where he has joined the piano faculty headed by Leonard Shure.

Kuprevičius, rather tall and personable, puts his musical conviction

deavors to achieve the same result. I am confident that the spirit of independence of the Lithuanian people will survive to see the dawn of freedom for Lithuania and for all other countries which have become the victims of Communist imperialism."

SEN. ROBERT C. HENDRICKSON,
New Jersey:

"The most encouraging factor in Lithuania's ceaseless struggle for independence is her consistent refusal to yield to the oppressor."

SEN. JOHN F. KENNEDY,
Massachusetts:

"Terrible crimes have been perpetrated against the Lithuanians. Yet, adhering to the ideals and principles of the freedom they once possessed, Lithuanians at home and abroad have refused to give in to despair.

"From the homeland we have had reports of an active underground. In our own country Lithuanians have sacrificed themselves to promote the cause of their native country.

"Let us encourage that spirit, for it not only brings closer the day when Lithuania will be once more an independent republic, but also contributes immeasurably to the security of the United States."

(Excerpts from the Congressional Record.)

Sketch of St. Casimir by Artist A. Valeška, Holy Cross Monastery Chapel, Chicago, Ill.
Šv. Kazimieras. Dail. A. Valeškos eskizas šv. Kryžiaus parapijos naujojo vienuolyno koplyčioje Chicagoje, Ill.

the opportune moment once again to declare their liberty."

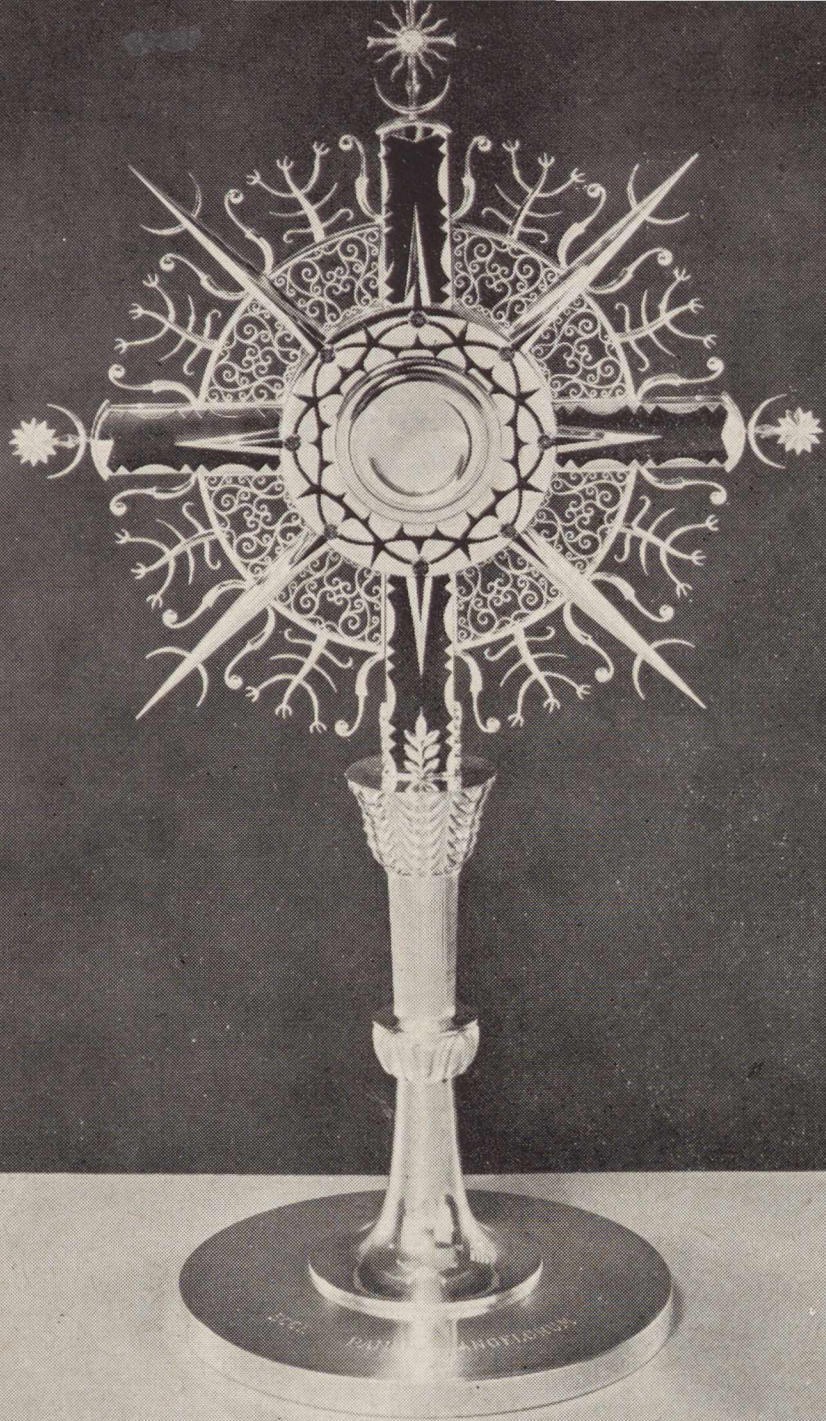
SEN. LEVERETT SALTONSTALL,
Massachusetts:

"But today Lithuania is once more a 'nation of sorrows.' The harsh Communist despotism has tried, like past oppressors, to destroy the land and the very soul of the people. However, the constant challenge of subjugation which the Lithuanian people have so indomitably met has given them an unquenchable spirit. Out of their affliction has come the strength to persevere in their fight for liberty and independence. The Lithuanian dream of self-determination has so long been a part of that country's heritage that it has become a national characteristic of its people. It is a trait that cannot be wiped out.

"The proud people of Lithuania have not given in to Soviet domination, no more that they ever betrayed their national ideals to a foreign despot. Through sullen resistance, and through a still effective underground the Lithuanian people are continuing their fight."

SEN. HUBERT H. HUMPHREY,
Minnesota:

"I am confident that just as the Romanov czars failed to obliterate Lithuania, the Red czars of the present era will fail in their en-

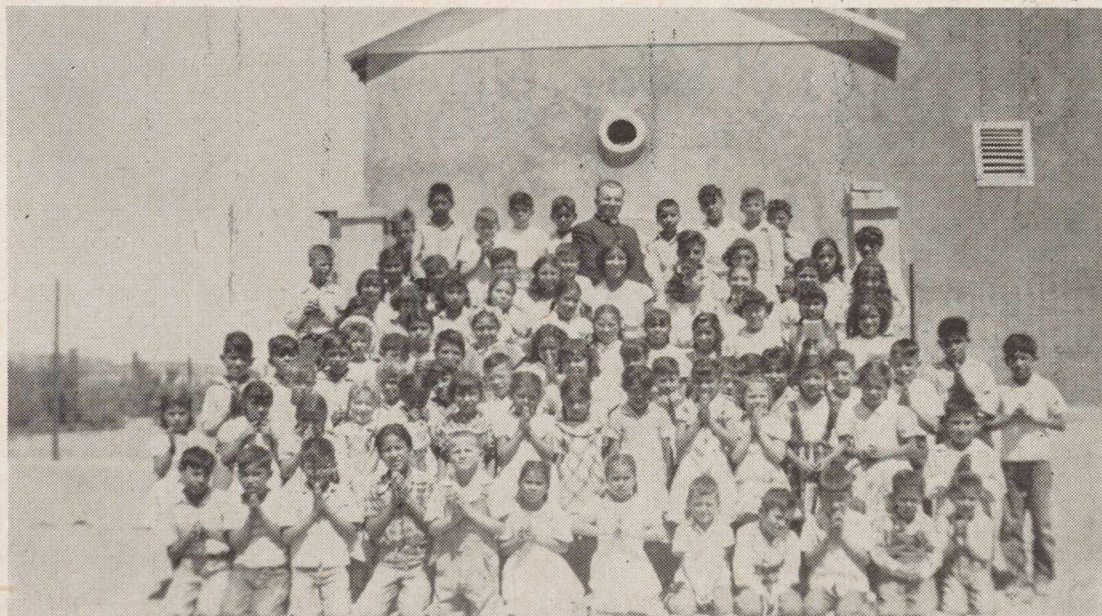

Holy Cross Church's Jubilee monstrance. Work was planned by Architect J. Kova, and executed by Artist A. Valeška. - Chicago, Ill.
 Chicagos, Ill., Šv. Kryžiaus bažnyčios jubiliejinė monstrancija. Suprojektavo J. Kova, pagamino dail. A. Valeškos bažnytinio meno studija.

Lithuanian Priest Rebuilds Church for New Mexicans

When last August 9th fire destroyed St. Thomas Aquinas Church of Rincon, N. M., the pastor, Rev. S. Aleksiejus did not lose hope. Trusting the generosity of his people, he immediately resolved to build a new temple of God. Preparations and plans were soon under way and by October 14th, the building of new church was in progress. This meant constant supervision, untiring efforts of the young pastor, and the structure grew day by day and within a few months it was nearing completion.

Since the erection of the Rincon Church was during this memorable

Top: Interior of newly constructed Catholic church, Rincon, N. M.

Viršuj - Rincon, N. M., naujai pastatytos bažnyčios vidus; parapijos klebonu yra lietuvis kun. S. Aleksiejus.

Bottom: The Rev. S. Aleksiejus (last row) and parish children. (See article on this page.)

Žemai - Kun. S. Aleksiejus (paskutinėje eilėje) savo parapijos vaikų tarpe. Plačiau apie jį žiūr. šiame puslapy.

Marian Year, and since Our Blessed Lady is the special patroness of the pastor, His Excellency, the Bishop of El Paso approved of dedicating the former St. Thomas Church to Our Lady of Fatima.

Because the new church was completed in such a short time, it is evident that Father Aleksiejus received whole hearted cooperation of his parishioners and also the non-Catholic friends of Hatch and the neighboring communities. His ceaseless labors in improving conditions in his parish have won admiration and respect of all.

Many people from Rincon, Rodey and Hatch attended the blessing and dedication of the new church at Rincon, February 27th, to Our Lady of Fatima.

The Most Rev. Sidney M. Metzger, Bishop of El Paso, officiated at the dedication. Assisting him was Very Rev. Quinn of El Paso.

A priest from the Franciscan Monastery in Las Cruces delivered the dedication sermon. The Franciscan choir sang the Pontifical High Mass which was celebrated by the Rev. Stanley Aleksiejus, pastor of the new church.

Priests of the diocese who attended the dedication ceremonies were Rev. Kirgan and Rev. Gonzales of Las Cruces, Rev. Lopez of La Mesa, Rev. Leo Lumas of Anthony, Rev. John Juodeika of Canutillo, Rev. Casimir Petrauskas of El Paso, Rev. Patrick O'Sullivan of Deming, Rev. Smerke of Hanover and Rev. Klumbys of Van Horn, Texas.

The Rev. Aleksiejus, Hatch, N. M., pastor of Catholic parishes of Hatch and Rincon, organized building of new church at Rincon. Most of his parishioners are of Spanish and Mexican descent. (See photos below and more details on this page.)

Kun. S. Aleksiejus, Hatch, N. M., Hatch ir Rincon katalikų parapijų klebonas, pastatęs naują bažnyčią Rincon, N. M., mieste. Dauguma jo parapiiečių yra ispanų ir meksikiečių kilmės. Žiūr. fotos ir str. šiame psl.

PIANIST KUPREVICIUS

(Continued from Page 19)

into songful bloom with its nocturne-like velvety lyricism beautifully expressed without overemphasis on the saccharine side. And throughout the various intricacies of the Schubert, there was fluency in phrasing as well as in the display of technique. And it was a pleasure to hear the fairly familiar items given with a vigor and life that still maintained cleverly worked out detail and sang the Schubert song.

Under the Kuprevičius marshaling of skill and interpretation the Ravel Sonatine, an early work of the French master, sparkled and glowed, especially the Minuet. The finale movement was a brilliant tour de force. And its exciting ending lost none of its power and emotional intensity even though it wound up on a final wrong note.

The program was closed with the Schuman Sonata in F Sharp Minor op. 11.

VALLEY WILLEYS CO.

7056 RESEDA BLVD.
RESEDA, CALIF.

Authorized Kaiser - Willys Dealer
Specializing in Fine Used Cars
of Any Make

Before You Deal on Any Car
Call or Stop in and See

Art Lelles

DI 2-5107

LITHUANIANS MAKE NEWS

American Lithuanian Community, Inc., held a conference on April 10, 1954, in New York, N. Y. Delegates from various chapters from all over the U. S. discussed the current problems of this world-wide organization. Rt. Rev. Msgr. J. Balkūnas, Maspeth, N. Y., gave a dynamic speech emphasizing the importance of this organization in furthering the Lithuanian cause. Msgr. Balkūnas, one of the most distinguished American Lithuanian leaders, is President of the American Lithuanian Community, Inc.

A. Nyka-Niliūnas, Baltimore, Md., has won this year's literary prize, given by the magazine "Aidai" (Echoes, a cultural magazine) for his book of poetry "Orfejaus medis". "Aidai" is published by the Franciscan Fathers in Brooklyn, N. Y. Annual prize is \$500.00

Wm. Laukaitis, Baltimore, Md., prominent attorney and active in Lithuanian affairs, is a Republican candidate for the mayorship of the city of Baltimore, Md., in this fall's elections.

A. Olis, Chicago, Ill., distinguished Lithuanian attorney and Vice-President of the American Lithuanian Council, was nominated for the office of National Director of Immigration and Naturalization.

Dr. K. Pakštas, Ph. D., professor of economics and geography at Duquesne University Pittsburgh, Pa., participated in a four-day convention of U. S. geographers. Over 500 professors and lecturers of geography at universities and colleges in this country and Canada took part. Prof. K. Pakštas presided over the geopolitical panel.

Dr. Ing. A. Nasvytis, Cleveland,

B. Dervin - Dervinis, only Lithuanian serving with the Royal Canadian Mounties. Parents live in Toronto, Ont., and are active in Lithuanian affairs.

B. Dervin - Dervinis, vienintelis lietuvis, tarnaujas Karališkoje Kanados Raitųjų Policijoje. Jo tėvai Derviniai, gyvena Toronto, Ont., Kanadoje, aktyviai reiškiasi vietos lietuvių veikloje.

Ohio, has recently written a book on technical combinatory laws. This book "Die Gesetzmäßigkeiten kombinatorischen Technik", in German, was published by a publishing company in West Germany.

Julia K. Jakavonis, Brockton, Mass., Chairman of the Board of Assessors of the city of Brockton, was elected corporator of the Brockton Savings Bank, on April 5, 1954. She was born, raised and educated in this country, receiving the L. L. B. degree.

The Baltic Investigation Committee, formed by the U. S. Congress last year to investigate illegal seizure of the Baltic States by Soviets in 1940, has recently published a book **Baltic States Investigation Hearings** which contains testimonies by various witnesses before this congressional body. The 678-page book contains a number of documents showing treacherous acts of Soviets against the three Baltic States.

The Central Baltic Council, made up of Lithuanians, Latvians and Estonians, publishes a German quarterly **Baltische Korrespondenz**. The latest issue contains an article

Andrius Kuprevičius, brilliant Lithuanian pianist recently arrived to live in the U. S. from Buenos Aires, Argentina. Kuprevičius is an instructor of music at the Cleveland School of Music.

Andrius Kuprevičius, Cleveland, Ohio, žymusis lietuvių pianistas, neseniai atvykęs iš Buenos Aires, Argentina, ir lektorijaujęs Clevelando Muzikos Mokykloje.

by Gediminas Galva, Lithuanian professor, **Die Baltische Laender - ein Kreuzweg** (The Baltic Countries - A Crossroad). The address of this German political quarterly on Baltic affairs: (13b) Weillheim, Obb., Steinlestrasse 25, Germany.

Dr. J. Mikužis, D. Bortkevičiūtė-Zilinskienė and V. Doniela are the first graduates from Australian universities. Now there are over 10,000 Lithuanians in Australia, most of them newcomers since World War II, former displaced persons. Until five years ago there were very few Lithuanians in Australia.

Ada Korsakaitė, Los Angeles, Calif., student at Immaculate Heart College of Los Angeles and a promising young Lithuanian artist, participated with her four works at an art exhibit at Illinois University. For her work **Holy Night** she received Honorable Mention at the Art League art exhibition in Springfield, Mass.

The Lithuanina Community of Switzerland recently held its annual convention; elected to the supreme organ were the following: Dr. A. Gerutis, V. Gereckas and Miss B. Šaulys.

B. Kuzma was elected President of the Lithuanian Community of New Zealand at the annual convention in Wellington.

V. Bacevičius, New York, N. Y., gave a piano recital at New York Town Hall on March 13, 1954. This brilliant Lithuanian pianist has given six piano recitals in Carnegie Hall, New York, N. Y.

The Rev. K. Patalavičius, Madrid, Spain, vicar at a Spanish Catholic church. The Rev. Patalavičius is a correspondent of Lithuanian American newspapers.

Kun. K. Patalavičius, Midridas, Ispanija, vikaraujās vienoje ispanų katalikų parapijoje, dažnai rašąs amerikiečių lietuvių spaudoje. Jo adresas: Rev. K. Patalavičius, Paseo gen. Primo de Rivera, 25, Madrid, Spain.

LITHUANIAN AFFAIRS IN THE U. S. PRESS

Catholic Free Press, Worcester, Mass. "Red Anti-Religion Drive in Lithuania 'Inefficient.' " / The Vilna radio in Soviet-controlled Lithuania has broadcast a sharp attack on the regime's Ministry of Culture for 'clumsiness and inefficiency' in its campaign against religion. / According to the Vilna radio, the paper (Tiesa) accused the Lithuanian Communist Lecture Bureau of preparing 'lectures on religious matters in a very clumsy manner, in too small a quantity and of little scientific value.' " (Also in **Our Sunday Visitor**, Huntington, Indiana, Feb. 23, and **The Tablet**, Feb. 13).

The Beacon, March AFB, Calif., Jan. 29 "Air Rescue Airman Brings a Message. (What you are, we have been. What we are, you might be if you are not very careful!) This is a message from behind the iron curtain. It is a warning. It is brought to you by A/1c Raimundas Misauskas, a para-rescue man with 42nd Air Rescue at March Air Force Base. / Raimundas was 10 years old when he had to swallow his first bitter taste of totalitarianism oppression. / Until then he had lived peacefully with his family in the city of Kaunas, an ancient city on the fork of two rivers located in the beautiful rolling hills of central Lithuania."

New York Daily News, Jan. 28. "Little Old New York," by Ed Sullivan. "Lithuanian organizations ask you to point

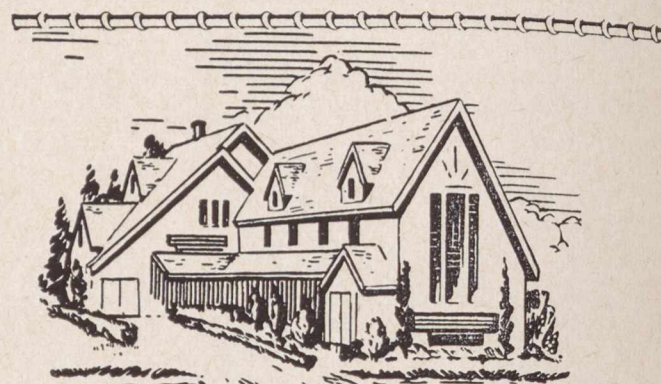
out that the parents of Henry Dexter White were not born in that country. They fled to Lithuania for asylum..."

New Haven Evening Register, Conn., Jan. 22. "Three Washington Diplomats Have No Nation To Represent," by Patti Simmons. "Minister Žadeikis of Lithuania and Latvia's Dr. Anatol Dinbergs, Charges d'Affaires ad interim hold forth in Washington, Johannes Kaiv, Acting Consul General of Estonia, in charge of Legation, has his office in New York. / Dinbergs came to the United States in 1937 as vice consul in New York. He met Swiss-born Mrs. Dinbergs four years ago at Georgetown University where they were both taking their doctorate. / Žadeikis came here first in 1919 on a financial mission. He's been observing world affairs from Washington since 1935. His daughter Mirga, 21, and pretty enough to be in the movies, has never seen her homeland. / Kaiv, who has two small youngsters, has called America his second home for 15 years."

The Herald Statesman, Yonkers, N. Y., Feb. 2. "Bonn, Germany, (AP) - Exiles from the three Baltic States of Lithuania, Latvia and Estonia appealed to the Big Four today for freedom from Russian rule."

Labor in Exile, Paris France, Feb. "The Malenkov Regime in the Baltic States," by Bruno Kalnins. "Stalin's death and Beria's liquidation were learnt with joy in the Baltic countries. The population felt relieved and new hopes for a future change of regime arose but proved to be but false illusions. Yet, the power of the MVD has been, reduced a little. The Party organizations

play again a decisive role. Beria's supporters have been purged from the Baltic MVD, and among those purged is the Minister of the Interior of Estonia. Several thousands of men from the Baltic countries who were deported to slave labor camps have been freed through amnesty."

Pirma Lietuvių Įstaiga Los Angeles

COWLEY & CASPER

Laidotuvių Namai

935 W. Washington Blvd. PR. 1061

Lithuanian student - folk dancers, Washington, D. C.

Washingtono, D. C. lietuviai studentai - tautinių šokių šokėjai; iš kairės dešinėn: H. Spakauskaitė, A. Kuprenas, H. Povilionytė, P. Butkys, Ž. Daugėlaitė, A. Ostrauskas ir J. Jakubauskaitė.

Photo of the Washington Post

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS

Chicago, Ill.

Sophie Barcus Radio Hours

Chicago - WGES - 1390 kilocycles

Mo. - Fri. 8:45 - 9:30 A. M.

Sat. - 8:30 - 9:30 A. M.

Mondays (Lietuviškos vakaruškos)

7:00 - 8:00 P. M.

Sophie Barcus, 7121 So. Rockwell,

Chicago 29, Ill. - Tel. 42413

MARGUTIS - Kasdieninė Lietuvių Radijo Programa

Cicero - Chicago — WHFC — 1450 kilocycles

Programa kiekvieną vakarą 9:15 val.

Ketvirtadieniais dvi programos: 7:00 ir 9:15

Sekmadieniais 1:00 p. m.

Vedėja - Lilija Vanagaitienė

Margutis - 6755 S. Western Ave., Chicago, Ill.

Telef. GROvehill 6-2242

The Saltimieras Lithuanian Show

Chicago WGES - 5000 Watt - 1390 kc

Monday thru Friday from 8:00 to 8:30 P. M.

No recordings - Live talent only

Paul B. Šaltimieras, Director

6801 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill.

Telephone Financial 0650

Baltimore, Md.

Lietuvių Melodijos Valandėlė

Baltimore, Md. - WBMD - 750 kilocycles

Sekmadieniais 12:30 - 1:00 vidurdienį

Šios programos vedėjai: Albertas Juškevičius, 4515

Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md.,

Phone Tuxedo 9-8693;

Kęstutis Laskauskas, 809 Scott St., Baltimore 30, Md.

Phone SARatoga 7-7963.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa

Philadelphia, Pa. - WDAS - 1400 kilocycles

Programa sekmadieniais nuo 3 val. 30 min. po pietų iki 4 val.

Duoda žinias, lietuvišką muziką, skelbimus.

Visais reikalais rašyti:

Mr. B. Raugas, 517 Greenwich St., HO. 74178

Pusvalandžius redaguoja: Gaigalas, Klimas, Ostrauskas, Puzinas, Raugas ir Volertas.

VADOVAS Į SVEIKATĄ

Geresniam sveikatos išlaikymui nauja knyga

BUKITE SVEIKI

kurią parašė ir išleido Dr. Steponas Biežis. Šioje knygoje aprašoma suprantama lietuvių kalba svarbieji sveikatos išlaikymo dėsniai: kaip būti sveiku ir ilgai gyventi.

Ši svarbi knyga privalo rasti kiekvienoje lietuvių šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su prisijuntimu. Tuojau užsisakykite.

Užsakymus siųskite knygos autoriui:

DR. S. BIEŽIS,

3241 W. 66th Place Chicago 29, Ill.

Telefonas Republic 7-7868

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos lietuvių kultūrinė radijo programa

Boston 15, Mass - WBMS - 1090 kilocycles

Sekmadieniais 12:30 iki 1:00 val. pietų metu

Vedėjas - P. Viščinis

31 Bunker Ave., Brockton 4, Mass.

Tel. Brockton 8-1159-R

Lietuvių Radio Korp. Programa

Boston, Mass. - WBMS - 1090 kilocycles

Sekmadieniais 12:00 iki 12:30 val. per pietus

Muzika, dainos ir Magdūtės pasaka

Direktorius S. Minkus

502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO. 80489

Brooklyn, N. Y.

Lithuanian Radio Program

Brooklyn, N. Y. - WWRL - 5000 kilocycles

Programos pradžia kiekvieną

trečiadienį (Wednesday) 10:00 val. vak.

Joseph Girkus, Director

495 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. - Tel. EV. 4-9293

Detroit, Mich.

"Baltic Melodies"

Detroit - WJLB - 1400 kilocycles

Saturdays 8:30 - 9:15 P. M.

Director Helen Rauby

16926 Pinehurst, Detroit 21, Mich.

Telephone UNiversity 1-1072

"Lithuanian Melodies"

Ann Arbor - WPAG - 1050 kilocycles

Sundays 3:00 - 3:30 P. M.

Director Ralph Valatka

15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.

Telephone BRoadway 32224

Hillside, N. J.

Memories of Lithuania

Hillside, N. J. - WEVD - 1330 kilocycles

Saturdays - 4:45 - 5:30 P. M.

Director Jack J. Stukas

1264 White St., Hillside, N. J. - Tel. WA. 6-3325

Rochester, N. Y.

Lietuvių Radijo Klubas

Rochester, N. Y. - WHEC - 1460 kilocycles

Programa transliuojama kiekvieną sekmadienį

9:00 iki 9:30

Pr. Saladžius, pirm., 309 Alphonse St.

Pr. Puidokas, sekr., 38 St. Jacob St.

A. Beresnevičius, išd. ir fin. reikalų vedėjas,

120 Friedrich Prk, tel. HA-7158

Programos vedėjai: P. Armonas, A. Ciemenis, H.

Žemelis ir V. Zmuidzinai.

Lietuvis Laikrodininkas

ALFREDAS MANAVAS

8451 S. CRENSHAW BLVD.

LOS ANGELES, CALIF.

Tel. TW. 8024

Pittsburgh, Pa.

Lithuanian Catholic Hour

Pittsburgh Pa., - WLOA - 1550 kilocycles

Sundays - 1:30 - 2:00 P. M.

Produced by Knights of Lithuania

Pittsburgh District

WLOA, Braddock, Pa.

Young Lithuanians of Pittsburgh Radio Program

Pittsburgh, Pa. — WHOD - 860 kilocycles

Sekmadieniais nuo 4:30 iki 5:00 P. M.

Direktorius J. Žilinskas, 2202 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.

Dir. pav. K. Pukas, 1503 Electric Ave., East Pittsburgh, Pa.

Programos vedėjas V. Mažeika, 2506 Sylvania Dr., Pittsburgh 34, Pa.

Waterbury, Conn.

"Lithuanian Memories"

Waterbury - WWCO - 1240 kilocycles

Saturdays - 6:35 to 7:30 P. M.

Director Dr. M. J. Colney

148 Grand St., Waterbury 5, Conn.

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Klubas

savo savaitinę programą transliuoja

kiekviena šeštadienį 7:45 iki 8:30

per WDOK, banga 1260

Klubo pirm. ir bendrųjų reikalų ved. - Juozas Stempušis, 1152 Dallas Rd., tel. SW 5-1900

Programos vedėjas - Balys Auginas, 1359 E. 94th St., tel. CE 1-5904

Iždininkas ir fin. reik. vedėjas - Aleksandras Laikūnas, 7205 Linwood Ave., tel. EN 1-1082.

Los Angeles, Calif.

Lithuanian Melody Hour

KOWL - 1580 kilocycles - Santa Monica, Calif.

Saturdays - 10:00 - 10:30 A. M.

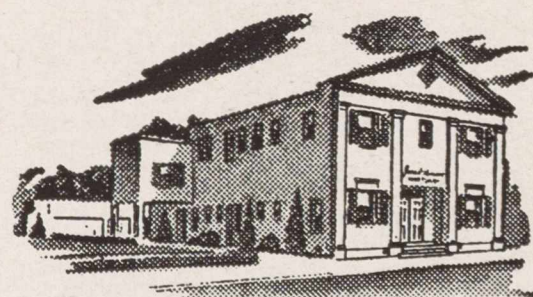
Direktorius Bruno Gediminas, 1827 1/2 N. Western Ave., Los Angeles 27, Calif. Phone HO. 9-4150

Reikalų vedėjas - George Rudelis, 5027 Zelzak St., Encino, Calif.

Programos vedėjai: Vladas Bakūnas, 928 W. 36th St. Los Angeles 7, Calif. Phone RI 1780;

Bronius Dūda, 1315 McCollum St., Los Angeles 26, Calif.

Lietuviams patarnauja jau 25 metus

JONES & HAMROCK MORTUARY

731 W. WASHINGTON BLVD. LOS ANGELES 18

PROSPECT 6091

GOOD REALTY CO.

J. J. BAKUS, Lithuanian Real Estate Broker

Multiple Listing Service

4728 So. Normandie

Office: AXminster 7900

Los Angeles 37, Calif.

Res.: PLeasant 3-6590

FRANK P. SPEECHER

Licensed Real Estate Broker

Associated with George S. Bacon, Realtor

1955 Hillhurst Ave.

Los Angeles 27, Calif.

Phones: OLympia 0208 or OLympia 0031

Residence: DUnkirk 8-8704

HELEN'S HOUSE OF BEAUTY

HELEN MOCKUS

PHONE HO. 9-4600

1722 N. WESTERN AVE.

HOLLYWOOD 27, CALIF.

ANTHONY F. SKIRIUS

Agent of REPUBLIC Insurance Co.

Underwriter of Fire, Auto, Liability,

Workmen's Compensation and Other Kind of Insurance

9204 SO. BROADWAY, LOS ANGELES 3, CALIF.

Phone PLymouth 4-1377

KLAIPĖDOS UOSTAS NEPRIKLAUSOMYBES LAIKAIS